

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 180—
za pol leta 90—
za četrt leta 45—
za en mesec 15—
Za inozemstvo celoletno K 240—

»Sobotna izdaja:«
za celo leto K 30—
za inozemstvo 35—

SLOVENE

==== Inserati: ====
Enostopna pettirata (39 mm
široka in 3 mm visoka ali oje
prostor)
za enkrat . . . po K 6—
poslana itd. . . po K 9—
Pri večjem naročilu popust
Najmanjši oglas 50/8 mm K 15,
izhaja vsak dan izveniški po-
sredilek in dan po prazniku,
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 28.511, bosn.-herc. 7563.

Somišljeniki! Preglejte volivne imenike! Ne dajte se oropati volivne pravice!

Včerajšnji dan na Koroškem.

Borovlje, 9. okt. Laškemu zastopniku v distriktni ententni komisiji se je sanjalo, da so se danes pripeljali celi bataljoni Orlov in Sokolov na Koroško. To seveda ni resnica. Laški zastopnik je od naših zahteval, naj se vsi tujci odstranijo iz plebiscitnega ozemlja. Na to so naši odgovorili, da teh tujcev sploh ni, če pa so, naj on preskrbi v prvi vrsti, da se odstranijo iz plebiscitnega ozemlja nemški Volkswhehrovci. Na to je laški zastopnik telefoniral dobesečno nastopno: »Qui sono due forti gruppi, uno slavo, l'atro tedesco, io non posso fare niente«. (Tu sta dve močni skupini, ena slovenska, druga nemška; jaz ne morem storiti ničesar) Na to se je v distriktni komisiji razpravljalo vprašanje o tujcih v plebiscitni coni. Ententni častniki so našim priporočali, naj tujce, če mogoče, odpravijo, na kar so naši odgovorili, da tujcev ni, če pa so, da se bo že nekaj ukrenilo. Opozarjali so komisijo na nemške agitatorje, ki bi se morali v takem slučaju seveda tudi odstraniti. Nemški Volkswhehrovci kar mrgole po vseh krajih. V prvem času volivne borbe je borovljski trg poln Nemcev in Volkswhehrovcev. Danes ponoči so aretirali naši orožniki v Šmarjeti 7 delavcev iz celovške usnarne. Pri njih so našli bodala, revolverje, kije in nože. Pod humberskim gradom so orožniki prijeli 150 oboroženih Nemcev, ki so jih razorožili, orožje pa poslali ententni distriktni komisiji. V Žihpolju so včeraj aretirali 4 folkverovce, ki so bili oboroženi s smrtonosnimi korobači. V Šmarjeti so Nemci baje napadli naše ljudi, pa so jih ti napodili. Nemci zaradi tega letajo okoli in kriče: »Die Sokolen müssen hinaus!« Ker teh Sokolov seveda ni in obstojajo samo v nemški fantaziji, se nemška želja ne bo uresničila. V Celovcu so danes vse prodajalne zaprte. Moških ni videti; baje so vsi v coni A. Na Koblju pri Borovljah so naši orožniki razgnali fantaline, ki so rezali kole. Razpeloženje med našimi je ravnotako dobro, kakor je bilo. Naši so popolnoma mirni in na nemška izzivanja sploh ne odgovarjajo. Sliši se od merodajne strani tudi, da so Nemci izdali svojim agitatorjem parolo: »Ruhe, bis nicht die Slovenen anfangen.« Ker Slovenci ne bodo izzivali, je danes splošno upanje, da se bo glasovanje v redu in miru izvršilo. Od merodajne strani je vse potrebno ukrenjeno, kakor n. pr. proti poškodovanju železniških prog, brzojavnih zvez itd.

Velikovec, 9. okt. (Izvirno.) Niti ob mobilizaciji pred svetovno vojno ni bilo na cestah tako živahno, kakor je bilo danes. Tovorni in osebni avtomobili, kolesarji, motociklisti, vozovi in pešaki se vrstijo v nepretrganem redu. Tisoči letakov, slovenskih in nemških se vsipajo iz avtomobilov. V glasovalno ozemlje so prispeli mnogi slovenski in hrvaški časnikarji, ravnotako tudi nemški in zastopniki tujerodnega časopisa.

Velikovec, 9. (Izvirno.) Poročila, ki prihajajo iz občin našega okraja so povsem zadovoljiva. Nikjer ni opaziti, da morala našega ljudstva peša, marveč je treba pri teh poročilih ugotoviti, da se slovenska zavest vedno bolj krepi.

Velikovec, 9. oktobra. (Izvirno.) V mestu je življenje izredno živahno. Na glavnem trgu stojijo ves dan gruča ljudi. Iz Celovca prihajajo še vedno z Nemci nato-vorjeni avtomobili. Ves čas so razlegajo klici: Heil, Živijo, žvižgi. Tuhtant nastajajo prepiri. Mir se danes resno ni kačil. Snoči aretirane Straussa je danes naše orožništvo po posredovanju ententne misije izpustilo.

Velikovec, 9. oktobra. (Izvirno.) Nemci vršijo dalje svoje volivne goljufije. Poslanec Smodej je danes s pričami dokazal, da so Nemci izvajali včeraj od naših volivcev volivne izkaznice pod pretvezo, da jih je treba izpopolniti. Ententni zastopnik Anglež Hordern je izjavil, da se ne utegne pečati s takimi pritožbami. Nemci nadaljujejo svoje mahinacije nemoteno.

Velikovec, 9. okt. (Izvirno.) Na več krajih so Nemci s celovškimi tolpami zasedli ceste, da zabranijo prehod slovenskim glasovalcem. Slovenci skušajo njihovo nastop paralizirati in tako kampira n. pr. na Miklavčevem ob Žitarivasi slovenska četa poleg nemške.

Velikovec, 9. oktobra. (Izvirno.) Iz krajev prihajajo poročila o lokalnih spopadih med našimi in moštvom nemške invazije.

Grebini, 9. oktobra. (Izvirno.) V trgu vlada živahno vrvenje, kakršnega Grebini v normalnih časih ni bil vajen. Resnejši incidenti se niso dogodili. Razpeloženje našega ljudstva je izvrstno.

Ruda, 9. oktobra. Vsled treznosti in discipliniranosti naših ljudi se doslej večji neredi niso pripetili. Včeraj so nemčurji izzvali in pretepli našega poštarja. Večjih spopadov ni bilo. Število naših glasov je zrastlelo.

Pliberk, 9. oktobra. (Izvirno.) V trg še vedno dohajajo novi celovski agitatorji v težkih avtomobilih, kar pa ne kvari dobre volje in zmagovalnosti našega prebivalstva. Okolica Pliberka je neomajna v veri na našo zmago in pritiska na trg, kar močno vpliva na nenemčursko razpoloženje.

Šmihel, 9. oktobra. (Izvirno.) Danes zvečer ob 6. uri je slo v Ponikvo nekaj našincev, približno 12, v slovensko gostilno. Nekaj minut pozneje je prišla tolpa nemčurjev, ki jih je bilo približno 30, je izzivala, kazala skozi okna samokrese in grozila. Gostilničar je zaprl vrata, nakar je nemška tolpa vlomila in se je vnel pretep. Trije naši so bili močno poškodovani.

Pliberk, 9. oktobra. V Dorgendorfu in bližnjih krajih so se nabrale tolpe folkverovcev, ki ogrožajo naše prebivalstvo. Naši ljudje so nemške pretepeče v Bistrici in na Letinah pregnali.

Guštanj, 9. oktobra. (Izvirno.) Ves večer nemčurji heilajo, izzivajo in prepevajo. Naši ljudje na izzivanja ne odgovarjajo. Mir se resneje ni kačil.

Grabštajn, 9. okt. (Izvirno.) Danes se je tukaj ponesrečil avstrijski aeroplan, ki je priletel iz Celovca v propagandne namene. Moral je pristati, nakar ga je naše varnostno moštvo zastražilo.

Borovlje, 9. okt. Pravkar so došla poročila iz okolice Vrbskega jezera, da se je v teku današnjega dneva v Logivsi pojavila 200 mož broječa tolpa nemških volkswehrovcev. Ker so bili tam zavrženi, so se obrnili na št. II, odkoder so pa bili zopet pregnani. Ob 9. zvečer pa je došlo poročilo, da se je ta tolpa v Klopčah spopadla z našimi. Došlo je do male prasketke. Izmed naših fantov so trije neznatno ranjeni.

Borovlje, 9. okt. V Borovljah je današnji dan minil v miru in popolnem redu. Zdi se sicer, da Nemci nameravajo jutri začeti večje poboje, a ni strahu, da bi jim naši ne preprečili pretepaških namenov.

Italijanski topovi proti Slovencem.

LDU Dunaj, 9. oktobra. »Wiener Telegraph« poroča, da so nastavili Italijani proti Slovencem v coni A pri Beljaku topove. Isti list napada Francoze, katerim očita, da drže z Slovenci. Angleži so nevtralni; o Italijanih pa pravi, da gredo v ple-

biscitni komisiji povsod na roko Nemcem, seveda v svojem lastnem interesu.

»Dr. Brejc zbežal.«

Velikovec, 9. oktobra. (Izvirno.) V kakšnem smislu se vrši nemška agitacija, najbolje označuje letak, ki ga Nemci danes trosijo in ki se glasi:

»LDU Ljubljana, 9. oktobra. Celokupna deželna vlada odstopila radi koroškega plebiscita. Brejc zbežal. Ljubljanski dopisni urad.«

Smola nemških »junakov«.

Borovlje, 9. oktobra. Danes zjutraj se je četa okrog 200 Volkswhehrovcev, ki so prenočevali na prostem pod humberskim gradom, prepeljala s čolna čez Dravo. Tam so jih naši zaupniki v družbi naših orožnikov ustavili. Ker so se Nemci obotavljali in se niso hoteli takoj ustaviti, so naši namerili puške, nakar je namah četa Nemcev takoj dvignila roke kvišku. Naši pozovejo Nemce, naj takoj oddajo orožje ali pa bo kratek obračun. Takoj so prve vrste začele oddajati svoje orožje našim, zadnje vrste pa so svoje orožje metale v Dravo. Nemško orožje je bilo naravnost škandalozno: jeklena peresa s svinčnimi krogli, in podobno nevarno orožje. Tega orožja je bilo cele kupe, da so ga morali na velikem avtomobilu odpeljati. Mimo se je pripeljal tedaj načelnik ententne komisije poikovnik Peck. Naši so njegov avto ustavili. Colonel se je odpejal dalje, potem se je pa vrnil in je vprašal, zakaj so ga ustavili. Naši so mu pokazali nemško tolovsko orožje, nakar se je ta diplomatični incident poravnal. Colonel si je vzel za spomin najdebelejšo nemško gorjačo s svinčenko. Nemci so vprašali, ali morejo zdaj iti. Reklo se jim je: »Pa kar hitro!«, nakar so jo s svojimi nahrbtniki popihali. Čez nekaj časa prideta francoski in italijanski zastopnik. Nemci pridre zopet iz Humberka nazaj. Francoz jih opozori, naj pokažejo dokumente. Francoz pravi: »To je veljalo še včeraj, danes pa ne več. Danes je treba volivne legitimacije.« Italijan pa je dejal, da po njegovem mnenju njihovi dokumenti veljajo. Francoz odgovori: »Jugoslovansko orožništvo je korektno postopalo. Nemci jo drugič pobašajo proč. Zdajci pride angleški major Brown iz Borovlj. Nemci spet k njemu. Brown jim reče, naj komisije več ne nadlegujejo ter se odpravijo, odkoder so prišli. Nemci začno nekaj govoriti o Kranjcih, Brown jim odgovori, naj se spravijo. In oni so jo popihali. Zdaj se ta tolpa nahaja med orožniki, ki jih ne puste čez dravski most in med demarkacijsko črto pri Celovcu, ki je tudi zastražena, vsa v strahu, kako jo bo popihala.

Zadaji razglas plebiscitne komisije.

Borovlje, 9. oktobra. (Izvirno.) Ententna komisija je izdala poslednji razglas, ki slove: »Prebivalcem koroškega ozemlja V tej odločilni uri, ko ste pozvani, da oddaste svobodno, neodvisno in tajno svoje glasove o vaši državni pripadnosti, se medzaveznika komisija, ki ima nalog, da zbere vaše glasove, in ki si je v zavesti napram narodom, ki jih zastopa, in napram državam, za katere se hočete odločiti, obrača do vas s tem zadnjim in slovesnim pozivom. Glasovanje je svobodno, to je, nikogar vam ni treba poslušati nogo svojo vest. Glasovanje je nedvisno t. j. prosto vsakega zunanega vpliva, in ne smeje misliti, da vas veže že dana obljuba. Glasovanje je tajno, t. j. nihče na svetu ne bo vedel, kako ste glasovali. Komisija, ki je podvela vse potrebne mere v ta namen, vam to jamči. Kakršnakoli naj bodo plemenita čustva, ki razvamejo vašo srca, morate vendar umevati, da je v splošnem interesu in v korist stvari, o kateri upate, da bo zmagala, ako se ne moti na noben

način mir in zunanji red, ki brez njih ni mogoče misliti svobodnega glasovanja že v trenutku, ko se svoboda izvršuje v izvrševanju najvažnejših pravic. Komisija bo storila svojo dolžnost, poziva vas, da tudi vi storite svojo!«

Iz neodrešenega Prekmurja.

Ogrski madžaroni si prizadevajo na vse kriplje, da bi ostalo tistih 12 slovenskih občin okoli Monstra sv. Gotharda ob Rabi pri ogrski državi. S sledečim činom so javno dokumentirali, da so tam Slovenci, in da jugoslovanske meje gredo do Rabe, kakor pojejo prekmurški jugoslovanski šolarji: »Oj Slovani, kje so naše meje? — Tam ob Rabi, tam so naše meje.«

Dne 19. septembra je bil veliki Hortyjev dan v Sombotelju. Horty ni prišel tje, ker se je bal, kakor pravijo, da bi ga proglasili za kralja. Prišlo je ta dan veliko ljudi v Sombotelj, da bi tam manifestirali za ogrsko državo. Hodili so po mestu v prevodu ter imeli shode, in sicer posebej za Madžare, Nemce, Hrvate in Slovence. Slovencev je bilo iz neodrešenega Prekmurja okoli 80. Največ jih je bilo iz Rabske Slovenske vasi, od koder so prišla dekleta v slovenski narodni noši. Na tabli so imeli napis Rabatótfalu (Rabska Slovenska vas). Zaveden Slovenec jih vpraša: »Zakaj nimate slovenskega napisa?« Eden odgovori: »Saj bi res dobro bilo!« Drugi pa pokaže na vprašalca in reče: »Pazite, ta bo vas dal čez tri dni vse zapreti!« Iz tega razgovora se vidi, da so se udeležili Slovenci tega shoda le iz strahu, da bi ne bili »veleizdajalci«. Shod Slovencev je otvoril nepoznan človek v slovenščini; govoril je tako slabo, da se je videlo, da se je s težavo naučil par slovenskih stavkov. A hotel je vendar le govoriti slovenski in ne madžarski. Pred letom 1918. je veljalo v očeh teh ljudi za sramoto slovensko govoriti. Torej vendar le napredek! Za njim je govoril profesor Mikula iz Budimpešte, ki je bil ekspert za Prekmurje pri ogrski delegaciji v Parizu. Govoril je slabo slovenščino. Glavni njegov predmet je bilo vprašanje: »Kaj so nam dali Slovenci?« z odgovorom: »Niti ene knjige ne.« G. Mikula tudi napreduje. V Parizu še je pravil, da so Prekmurci celo poseben narod, ki Slovencev ne razumejo. Zdal pa že zasleduje slovensko slovnost. Da on ni bral niti ene slovenske knjige, mu radi verjamemo. Potem je govoril g. Cipot, evangeliški župnik iz Monstra sv. Gotharda. S svojim nastopom je pokazal, da je Monoster res slovenski in da spada k Jugoslaviji. On je seve hvalil Madžare in madžarski orszag. Na shodu je bil tudi bivši okrajni glavar iz M. Sobote Horvat, potem istoklat iz Sobote izgnani dr. Cipota v M. Soboti, dalje prof. Föth, bivši učitelj na meščanski šoli v M. Soboti in drugi izgnanci iz jugoslovanskega Prekmurja. Manjkal seveda ni dr. Cifrak, ki je dolgo časa trdil ljubljanski vladi, da je lojalen Jugoslovčan, pa je bil in je še najhuji madžaron. Ta je ironično vabil prijatelja na shod z besedami: »Servus, Pali, hodi, gremo na shod, zdaj smo Slovenci!« H koncu je prišel na shod ogrski minister Rubinek, ki je v madžarski pozdravil Slovence rekoč, da jim s ponosom naznanja, da je tudi on Slovan (Slovak), pa vendarle madžar (madžaron). Za konec pa so naučili 70 let starega moža, Pavlica, iz Rabske Slovenske vasi, da je moral v madžarsčini pozdraviti ministra Rubineka. Tako je izgledal slovenski del te slavnosti, katere namen so izražali napisi na tablicah: Siess, Horty, siess! (Žuri se, Horty, žuri!)

Tako agitirajo Madžari, da bi ne izgubili v Jugoslavijo neodrešenih Slovencev ob Rabi. Ta agitacija seve ne obstane ob mejah, ampak gre tudi preko njih. Imeno-

vani glavar Horvat je dal zapreti dolenjskega župnika Klekla, ki je že tričetrlet v madžarski ječi, iz katere ga ne zna rešiti naša belgrajska vlada. Ta organizacija vabi tudi druge narodne delavce iz jugoslovanskega Prekmurja na Madžarsko pod pretvezo, da naj pride v Sombotelj kot priča v kazenski razpravi. Tako povabilo je dobilo več narodnih duhovnikov. Zato bo morala naša vlada še veliko bolj paziti na to agitacijo, da v kali zatre vsako pustolovstvo.

Tržaško pismo.

Trst, 9. oktobra 1920.

Jutri jutraj se torej pričena na Koroškem zadnji, najhujši odlomek boja za odrešenje koroškega slovenstva. Prepričani smo tu v Trstu, da ga ni človeka na oni strani premirne črte, ki bi ne bil z vso dušo in z vsem srcem soudeležen v tej borbi, vsaj celo tu doli pri nas, ki smo s kitajskim zidom onstran Logatca, ločeni od vas, že ves čas, kar so se vršile priprave za ljudsko glasovanje na Koroškem, ne čuješ v nobeni naši družbi drugega pogovora ko o Koroški, o koroškem plebiscitu in njegovem pomenu za ves naš narod, za vso našo Jugoslavijo. Vsakogar, ki prihaja, zlasti te zadnje dni, z one strani primerne črte, vprašuje prav gotovo prvi tržaški znanec, ki ga sreča: »Kako je na Koroškem?« še preden mu poda roko v pozdrav. In je ta naša nestrpnost tudi popolnoma umljiva, saj mi tu doli gotovo najbolj čutimo, kaj pomenja odrešenje, ko vendar dan za dnem okušamo vse bridkosti suženjskih podjarmljenec. In če kdo želi koroškim bratom svobode v svobodni domovini, jo želimo mi prav tako, kakor si jo želimo sami sebi. Morda je tu vmes tudi nekoliko sebičnosti, toda sebičnosti, ki prav gotovo ne škoduje, namreč tiste, ki nam pravi, da bo ugoden izid koroškega plebiscita, da bo svoboda naših koroških bratov vsaj kolikor koli koristila tudi nam, ker bo z avstrijskim Nemcem obenem tepen tudi njegov vsiljivi prijatelj Lah, ki si je mislil pri koroški stvari spraviti v svojo malho boljše del dobička. Sicer se prav rado in skoraj vedno dogaja, da Lah vse klofute in bree, ki jih dobivajo od drugih druge, maščujejo potem nad nami, ali nič ne de, četudi nekoliko privijejo vijak nad nami, samo da oni sami dobe na Koroškem, kar jim gre: pošteno brc. Ugonobiti nas ne bodo, kakor niso mogli ugonobiti Nemci naših bratov na Koroškem; prejalislej pride tudi nam primorskim Jugoslovonom dan odrešenja, in zmaga na Koroškem bo za nas tišči velik znak obetajočega se nam odrešenja, ki ga bomo praznovali tudi mi v duhu z vami z vso srčno radostjo in iskrenim navdušenjem, četudi na tihem.

Ne z Bogom, ne z vragom!

Če bi bili vsaj socialni demokratje, bi bila seveda stvar drugačna, ker njim je dovoljeno, kar je nam prepovedano, kajti oni, dasiravno »profidržavni«, smejo prirejati javne obhode, javne shode in vse druge take stvari, kar je pri nas popolnoma izključeno. Sedaj, ko so zborovali v Trstu njihovi državni poslanci, je bila izrečena marsikatera beseda, zaradi kakršne bi bile vse ječe polne naših ljudi, če bi jo izrekel tudi le en sam naš človek; njim se seveda ni zgodilo nič, pač ker je prišel migljaj od zgoraj, da naj oblasti zatisnejo vsaj eno oko, če ne že obeh. Čudno pri vsej stvari je, ali pravzaprav čisto nič čudno ni, saj je bilo vedno tako, namreč da so bili slovenski socialisti v Trstu vedno najhujši zaglenci, in tako so se tudi sedaj ob zboro-

vanju socialnodemokratskih poslancev pokazali socialisti našega pokolenja prav na kraju najstrašnejše levice. Dočim sta n. pr. glavni urednik glavnega socialnodemokratskega glasila »Avantijar«, Serrati, kakor tudi glavni urednik tržaškega »Laborator«, Passigli, pomaknili od skrajne levice proti sredi, zavračajoč izključevalnost skrajnih levicarjev, je bil Slovenec Regentisti, ki bi bil menda v svoji gorečnosti najraje prekosil celo samega Ljénina. V »Laboratoru« je bil njegov govor iz razprave o položaju v zasedenem ozemlju, omenjen zelo na kratko, ali obširneje ga je objavilo v slovenskem jeziku pisano komunističko »Delo«. Povedal je marsikaj, kar more odobravati vsak naš človek, ko je namreč poudarjal, v kakem neznosnem položaju se nahaja jugoslovansko prebivalstvo v zasedenem ozemlju, toda njegov zaključek je bil tak, da ga ne more odobravati nihče, kdor želi dobro našemu narodu. Regent je namreč zaključil, da komunisti nočejo za zasedeno ozemlje ne aneksije s strani Italije, ne aneksije s strani Jugoslavije, da ne priznavajo nikakršne trobojnice in nikakršnih meja. Narodnostno vprašanje v zasedenem ozemlju da more zadovoljno rešiti edino le komunizem. »Piccolo« se je silno razburil zaradi te izjave nad Regentom in mu pravi, da noče ne z Bogom ne s hudičem, pri čemer naj bi bila Italija seveda »bog«, Jugoslavija pa hudič, pač pa da hoče imeti nekako samostojno republiko. Da je »Piccolo« našel v tej Regentovi izjavi slovanski nacionalizem in staro protitalijansko duševnost med slovenskimi komunisti, se mu ni čuditi; za nas pa pomenja Regentova izjava popolno zanikanje naših narodnih načel, in jo zato odklanjamo kar najodločneje.

Amnestija.

Koliko naših ljudi se nahaja po raznih tržaških in drugih zaporih zaradi prestopkov, ki niso prestopki, zaradi pregreškov, ki niso pregreški, zaradi zločinov, ki niso zločini, torej samo zaradi samovoljnosti laških oblastnikov od najumazanejšega karabinierja pa do ne vemo kakšnega komisarja, tega ne ve nihče, kakor tudi ne ve nihče, kdaj se bo zljubilo sodišču uvesti vsaj redno preiskavo o njihovih zločinskih dejanjih, ker na sodno razpravo itak ni misliti pred potekom pol ali celo celega leta. Edina rešitev teh nešteti mučnikov je torej amnestija, ki se obljublja že precej časa in pride sedaj menda vendarle tudi res. Iz Rima namreč poročajo, da je pravosodni minister izdelal tri odloke za amnestijo, ki se te dni predlože kralju v podpis. Prvi se nanaša na ozemlja, priključena Italiji na podlagi saintgermanske mirovne pogodbe, drugi bo obsegal majhno amnestijo za navadne zločine, s tretjim pa se izpopolni in razširi amnestija za vse zločine vojaške in politične naravi, vsebovane v amnestijskem odloku izdanem meseca septembra lanskega leta. Ker se je lani raztegnila amnestija tudi na zasedeno ozemlje, je enakega ukrepa pričakovati tudi sedaj, in tako bodo deležni svobode tudi neštevilni naši ljudje, ki zastojajo čakajo sodbe po zaporih, in tisti, ki so že bili obsojeni. Pravice pač Lah ne poznajo, k večjemu le — »milost!« — Tu bi bilo pripomniti, da je tedaj, ko je izdal regent Aleksander amnestijo in so je bili deležni tudi nekateri narodni prestopniki in zločinci, zagnalo laško časopisje velikanski hrup, češ, glejte, v Jugoslaviji se z amnestijo daje na nesramen način potuho zločinstvu. Radovedni smo, ali tudi sedaj izbljuje laško

časopisje svoje »ogorčenje«, seveda na laškega kralja, ki bo pomilostil navadne zločine, ko se vendar Italija v pogledu zločinstva niti primerjati ne da z Jugoslavijo, kjer je človek ob nastežaj odprti vrati sredi noči varnejši ko n. pr. v Trstu sredi dneva v zaklenjeni wertheimerici. Našim trpinom po tržaških ječah moramo le častitati, da bodo rešeni svojega trpljenja, Italija pa je lahko prepričana, da je dobila v njih svoje najboljše — prijatelje!

Mir med Poljaki in Litvinci.

LDU Vilna, 8. oktobra. (LBA) Sinoči je bil mir med Poljsko in Litvinsko končoveljavno podpisan. Navzlic temu Poljaki napadajo litvinske čete. Proti temu kršenju določb mednarodnega prava Litva ostro protestira.

Rusko-poljski boji.

LDU Varšava, dne 3. oktobra. (PBA) Frontno poročilo: Naše severne čete so zavzele Ozmjany in Soly ter s tem pretrgale železniško progo Molodečno—Vilna. Ob litvanski meji so Litvinci ne oziraje se na sklenjeno premirje dne 7. t. m. obstreljevali naše predstraže. Litvanske patrole so prekoračile reko Merežanko.

Neodvisnost Bele Rusije.

LDU Berlin, 8. okt. (DunkU) »Deutsche Allgemeine Zeitung« javlja iz Rige: Teritorialna komisija je v sporazumu z obema strankama priznala neodvisnost Bele Rusije. Vprašanje vladavine še ni rešeno. Posvetovanja komisije še niso zaključena. Končna seja v svrhu podpisa predhodnjega miru se bo težko vršila pred soboto.

Finančna konferenca v Bruslju.

LDU Rim, 8. oktobra. (DKU) »D. A. Ztg.« javlja iz Bruslja: Finančna konferenca je bila danes popoldne sklicana k zadnji seji. Delegacije so bile polnoštevilno zastopane. Pričetkom zborovanja je prečital predsednik Ador poročilo obširnega delovanja in resolucije vseh štirih komisij. Vsi člani konference se strinjajo v eni točki, t. j. da zavisi blažostanje vselej in povsod samo od človeškega dela. Delo in blago, to je formula, ki določa vse. Na seji je govoril tudi belgijski ministrski predsednik Delacroix, ki se je zahvalil predsedniku za njegovo izvrstno vodstvo konference. Tudi on je prepričan, da se mora ta konferenca razvijati še nadalje. Po govoru belgijskega ministrskega predsednika je s kratko zahvalo predsednik zaključil sejo.

LDU Bruselj, 9. oktobra. (DKU) Predsednik Ador je naglašal v svojem govoru na sklepni seji finančne konference, da neke evropske države, kakor n. pr. Nemčija, Avstrija, Madžarska, Belgija, Bolgarija, Francija, Grčija, Italija in Portugalska ne morejo kriti vojnih stroškov s svojimi dohodki in da so finance teh držav radi inozemskih in tuzemskih dolgov zelo težavne. Skupna vsota inozemskih dolgov teh držav znaša v kurzu dolarja, računano po zadnjem pari-kurzu 155 milijard proti 0.17 milijardam dolarjev v letu 1913.

Razna poročila.

LDU Pariz, 9. oktobra. (Brezzično.) »Petit Parisien« doznava iz Finske, da so se pojavile v rdeči armadi mnogoštevilne dezercije. Trockij je baje ranjen. Boljševiki nameravajo baje izprazniti Perzijo in Baku.

LDU Rim, 9. oktobra. (Brezzično.) V Mantovi so v petek zvečer čutili močan potresni sunek. Prebivalstvo je zbežalo na prosto. Škode ni bilo.

LDU Praga, 9. oktobra. (DKU) »Narodni Listy« javljajo, da so na češkoslovaški meji vzhodno od Požuna koncentrirane Horthyjeve čete v obsegu ene divizije.

LDU Milan, 9. oktobra. (Stefani.) Ker se dogovor, sklenjen v Rimu, ni izvedel, so se izjavili delavci v elektrarnah, da prično stavkati. Delavci so že zasedli obratke. Promet s pocestno železnico je ustavljen. Razsvetljava mesta in vodne naprave ne delujejo.

LDU Milan, 9. oktobra. (Stefani.) Med družbo-lastnico elektrarnice in med stavkajočimi delavci se je dosegel sporazum. Zvečer se obratovanje zopet prične. Tudi promet s cestne železnice se zopet odpre.

LDU Praga, 9. oktobra. (DKU) Češkoslovaška socialnodemokratska zveza železničarjev in nemška zveza socialnodemokratskih železničarjev, ki ravnokar zborujeta v Pragi, sta sklenili ustanoviti skupno zvezo železniških nameščenecv v češkoslovaški republiki. Zveza bo v prihodnje zastopala skupne koristi železničarjev in bo imela nalogo, da osnuje internacionalo železničarjev v Češkoslovaški, kakor tudi da oskrbi zvezo z inozemskimi železniškimi organizacijami.

LDU Konstancia, 9. oktobra. (DKU) Mnogo židov, ki so vsled pogonov in plenitev Petljurovih tolp zbežali iz Ukrajine, je dospelo semkaj. Nameravajo se izseliti v Ameriko.

Vsem zaupnikom in organizacijam S. L. S.

Somišljeniki! Volivni imeniki so razpoloženi. Zagotovite sebi in vsem našim somišljenikom volivni glas. Takoj na delo! Natančno pregledajte imenike od imena do imena!

Pregledajte, če so vsi naši somišljeniki vpisani!

Pregledajte, če so pravilno vpisani z natančnimi naslovi!

Pregledajte dalje, če niso nasprotniki neupravičeno vpisani!

Zavedajte se, da pomeni dober imenik polovico zmage!

V vseh zadevah, ki se tičejo volivnih imenikov, reklamacij, tolmačenja volivnega reda, se obračajte na volivni odbor S. L. S., Jugoslovanska tiskarna II. nadstropje.

Volivni odbor S. L. S.

Politične novice.

+ **Važna seja narodnega predstavništva.** Glasom brzojavnega obvestila ministrstva za notranje zadeve se vrši dne 12. t. m. važna seja narodnega predstavništva. Vsi poslanci Slovenije so vabljani, da pridejo zanesljivo 11. t. m. v Belgrad, da se te seje udeleže.

+ **Diplomati pri regentu.** LDU Belgrad 9. oktobra. (ZNU) Nocoj je povabil regent na diplomatsko soarejo, katere se udeleži tudi princezinja Jelena, ruskega poslanika Strandmanna z gospo, ruskega vojaškega atašaja Artamanova, češkoslovaškega opravnika Kadleca z gospo, poljskega opravnika Stepanskega ter gđc. Hartwig. Poleg teh so povabljeni tudi ministri Jovanović, Trifković in Pribečević, poslanec Mita Popović, predsednik in podpredsednik parlamenta in Andrija Radović.

+ **Takega spoznanja bi želeli v laškem taboru!** Glasilo mazzinijancev »La Liberta« piše v svoji številki od 25. sep-

LISTEK

Belgrad v letih 1717- 739.

(Konec.)

V »Nemškem mestu« se je naselilo tudi več katoliških redovnikov. Svoje lastne cerkve so si zgradili jezuiti, frančiškani, kapucini, minoriti, in trinitarjci. Belgrad je bil tudi sedež katoliškega škofa, ki si je pa dal za svojo stolno cerkev prirediti turško mošejo. Jezuiti so imeli od leta 1726. dalje v Belgradu tudi svojo gimnazijo, in sicer samo prve štiri razrede. Na njej so poučevali štirje profesorji z letno plačo po 200 goldinarjev. Učni jezik je bil seveda nemški. Gimnazija je bila zelo dobro obiskana; tudi Nemci so pridno izrabljali to redko priliko, da si pridobe nekaj višje izobrazbe.

Seveda so stanovali v Belgradu tudi Judje, deloma domači »španjolec« — teh je bilo 33 rodbin in so bili po večini revni — deloma bogati priseljenci. Bili so menjači denarja, posojali so državi novce in bili ob času vojne dobavitelji armadi.

Avstrija je ustanovila v Belgradu tudi nadškofijo za pravoslavne. Avstrijski Srbi so imeli doslej svoje cerkveno središče v Sremskih Karlovcih (ob Donavi, blizu Petrovaradina). Ko se je število avstrijskih Srbov povečalo vsled osvojitve velikega dela Srbije, so hoteli i avstrijski i srbijanski pravoslavni tvoriti eno samo celoto in

so se protivili proti temu, da bi se ustanovila v Belgradu posebna nadškofija. Zanimivo je, na kak način so znali proti Avstriji uveljaviti svoje versko in narodno edinstvo. Ko je leta 1726. umrl karlovški metropolit, so izvolili za njegovega naslednika belgrajskega metropolita Mozesa Petrovića in proglasili celo slovesno združitve obeh nadškofij kljub nasprotovanju cesarskega komisarja. Po Petrovićevi smrti so zopet izvolili obenem za belgrajskega in karlovškega metropolita dosedanjega Petrovićevega koadjutorja Vincenca Jovanovića. Vlada ni hotela nikdar priznati združitve obeh metropolij v eno, vendar pa je cesar tudi to pot izvolitev potrdil, da bi, kakor se glasi v inštrukciji cesarskemu komisarju, »ohranil ilirski narod po možnosti pri dobri volji («die Illyrische Nation nach Thunlichkeit bey gutem Willen zu erhalten»).

V Belgradu je moralo takrat vladati veselo življenje. To sklepamo iz tega, da so takrat častniki in uradniki prav pridno vlagali prošnje za premestitev v Belgrad. Pisatelj pravi, da je mesto po svojih urejenih, snažnih ulicah in lepih stavbah spominjalo na Dunaj, po svoji slikoviti legi na pobočjih ob Savi in Donavi pa na Carigrad. Posebno dobro je moralo iti gostilničarjem, ker navaja neki izkaz iz takratne dobe 200 gostiln v Belgradu, in to celo še tedaj, ko se je njih število znižalo. »Vsak pritepenec«, pravi uradno poročilo iz leta 1734., »ki si je najel sobo, je kupil sodček piva ali dva ali celo samo vzel na posodo,

in sedaj to pivo toči, ima pod svojo streho v dosegu dobička zanikarno sodrgo brez sramu; tako gre dalje, dokler ni zopet propadel in osleparjen drugih ljudi.« Med priseljenci je bilo le malo premožnih ljudi, mnogo pa nesolidnih elementov, ki so hoteli hitro obogatiti.

Kar se tiče trgovine, ni izvažala takrat Srbija ničesar drugega, razen med in vosek. Svinjereja, ki prinaša danes deželni tako ogromne dohodke, je bila takrat še popolnoma nerazvita. (Temu je bila po mojem mnenju kriva mohamedanska vlada, ker je moslimu svinja nečista žival; tudi znana treznost srbskega naroda ima gotovo svoj izvor vsaj deloma v dejstvu, da je turška vlada morala biti iz verskih razlogov proti vinarstvu.) Pač pa so zlasti srbski trgovci, ki so znali jezik prebivalstva, uvažali razne obrtne izdelke v notranjost Srbije.

Zanimiva je še ena stvar, ki smo jo mimogrede že omenili. Ogrska je takrat opetovano zahtevala, da se združi Srbija z Ogrsko, in se sklicevala na zgodovinske pravice krone sv. Stefana. Princ Evgen je bil vedno najodločnejši nasprotnik ogrskih pretenzij. Karol VI. je, brezdvomno pod Evgenovim vplivom, proglasil novoosvojenе kraje za »absolutum inalienabile domanium vel peculium regium.«

Konec avstrijske vlade v Belgradu.

Kakor sodi pisatelj, moramo iskati vzroke za neuspehe Avstrije v turški vojski leta 1737—1739 v smrti »svetovalca treh cesarjev« Evgena Savojskega († 1736), velikega vojskovodje in državnika, ki je

imel po pisateljevem zatrdilu največ srec in zmisla za novoosvojene kraje. »Tudi globoko doli na Ogrskem in v Srbiji so žalovali za umrlim oni, ki jih je odkritosrčno ljubil in katerih napredek in srečo je želel iz celega srca in se zanj trudil, kakor dokazuje brez števila njegovih pisem in spomenic.« (Vilovski na str. 43.)

Po Evgenovi smrti ni imela Avstrija ne v politiki in ne v vojski moča, ki bi bil mogel nadomestiti izgubo. Za vplivna mesta so se trgali svojeglavni sebičnejši, ki so videli v prvi vrsti le koristi svoje osebe in svoje stranke. Med seboj so se prepirali, ker je bil vsak modrejši od drugega in je hotel vsakdo zapovedovati, nikdo pa ubogati.

To je bilo posebno usodno v vojski s Turki, ki je izbruhnila leta 1737. Vrhovni poveljnik avstrijske armade Seckendorf ni imel nikake avtoritete pri podrejenih generalih. »Le redkokdaj se je zgodilo, da se je kako povelje izvršilo tako, kakor je bilo mišljeno in ukazano.« (Str. 47.) Dne 27. julija 1737 so zavzeli Avstrijci Niš. Turška armada se je začela pomikati v smeri proti Savi. Seckendorf se je bal, da bi mu Turki ne odrezali povratka, in so je odločil za umik proti Sabeu; v Nišu je pa pustil generala Doxata z naročilom, da mora braniti mesto do skrajnosti. Toda ko je prišla pred Niš turška premoč, je sklical Doxat vse častnike na posvet in sklonili so soglasno, da se izroči mesto Turkom brez boja pod pogojem, da odide posadka iz mesta z vsemi vojaškimi častmi. (18. okto-

tembra pod naslovom »Sincerita italiana«: Vsak dober Italijan mora z odobravanjem sprejeti sklep tuk. šolskega sveta (goriškega), ki dovoljuje slovenski manjšini otvoritev šol s slovenskim učnim jezikom. »Nezatiranih, ne zatirancev nočemo v svoji hiši. Naše stremiljenje mora iti za pomirjenjem duhov...« nismo verizniki (pesciani) v politiki. Vsakemu svoje. — Tudi v naslednji številki govori marsikatero resnico, kakor n. pr.: »Morajo se (Slovenci namreč) privaditi, da se smatrajo v Gorici kot v lastni hiši, kot meščani z enakimi pravicami in ne kot zatirani tujci.« Z naše strani smatramo, da je postavitev popolne slovenske šole akt dolžnosti, človekoljubja in pravičnosti. Podpirali bomo vsled tega vsako tozadevno iniciativo bodi od strani slovenskih someščanov, ali od strani vlade, ali pa municipija. — Naše mnenje je, da je to stališče mazzinijancev popolnoma in edino pravilno. Ako bi bili vsi italijanski someščani takega mišljenja, potem bi sporazumljenje med obema narodnostima rodilo najboljše sadove. Radi predstojećih političnih dogodkov se bliža čas, ko bo sporazumljenje res neobhodno potrebno, ako bomo hoteli živeti v miru drug poleg drugega. (»Edinost.«)

Je-li tako — internacionalno? Z ozirom na znano Passiglijevo odprto generalnemu civilnemu komisariju, v katerem je pisec naglašal zasluge socialne demokracije za odtujevanje slovenskega delavstva od »slovenskega nacionalizma«, piše »Goriška Straža«: Tako je pri nas. Pogledimo, kako je drugod! Na Koroškem se ima v plebiscitnem pasu A vršiti ljudsko glasovanje. Jugoslovenom sovražno stališče so zavzeli ne le Nemci in koroški nemčurji, morveč tudi socialni demokratje. V slepem sovraštvu proti Slovincem in proti Jugoslaviji so se našli v bratski slogi nemški nacionalci, krščanski socialci in — »internacionalni« socialni demokratje! Kdo bi se čudil, ako bi šli v boj za Nemško Avstrijo samo socialisti nemške narodnosti! Toda, da se v uradnem listu, kakor je »Arbeiter Zeitung« izdaja naravnost nalog sodrugom, da glasujejo za Nemško Avstrijo, to je vse kaj drugega, nego internacionalizem. Ne glede na to, da hoče stranka, ki ima v ščit zapisano geslo internacionalizma, priti preko tega gesla kratkomalo na dnevni red, hoče stranka s tem vplivati na svobodno voljo in prepričanje posameznih organiziranih sodrugov, med katerimi je mnogo sodrugov slovenske narodnosti, ki bi sicer glasovali za drugače. Razlogi, ki jih navaja »Arbeiter Zeitung« v opravičbo te svoje zahteve, so privlačeni za lase. Pravi namreč, da govorje za Nemško Avstrijo politični in gospodarski razlogi; za njo govori tudi dejstvo, da je delavsko ljudstvo tvorilo vseskozi važen del Avstrije. To so res tehtni vzroki, ki jim ne more nihče ugovarjati. Niti od daleč, da bi vtemeljila svoj sklep s kakimi argumenti, ki bi ga vsaj na videz opravičili. Kajti noben socialist ne bo mogel oporekati, da ima socialna demokracija v Jugoslaviji z njihovega stališča ravno tako važno vlogo, kot socialna demokracija v Nemški Avstriji, ali kje drugod. Sklep je naperjen, ako gremo s socialističnega stališča, naravnost proti jugoslovanski socialni idemokraciji, ki se na ta način šibi. Toda, to je njihova lastna stvar. Mi smo hoteli tukaj samo ugotoviti, da gre tudi internacionalnost le do gotove meje. Kakor hitro kaže drugače, bolje, se pa drugače obrne. Žalostno je le, da socialisti sloven-

ske narodnosti tvorijo povsod štafazo. On mora biti internacionalen vedno in povsod. Ne le to: on mora biti, če to zapove njegova stranka celo nacionalist, toda bogvaruj — slovenski!

Drugi »Jadranski zbor« se vrši v Belgradu 31. oktobra in 1. novembra t. l. Na njem se bo razpravljalo o spomenici, ki se odpošlje vrhovnemu svetu in zvezi narodov glede postopanja Italijanov v okupiranem ozemlju.

V ponedeljek zažgite kresove!

S Koroškega smo prejeli: Kresovi bodo kot znamenje zmage goreli po vsem Koroškem v ponedeljek 11. oktobra zvečer. Kranjci, ko zagledate kresove na Kepi, Golici in Stolu, Štajerci, ko vidite ogenj na Sv. Uršuli, tedaj pokažite tudi vi, da smo eno steblo, ena kri, zažgite tudi vi kresove, ne samo v svojih srcih, ampak tudi na vseh oorah v dalekovidljiv znak naše zmage, rešitve naše stare domovine. D. A.

Dnevne novice.

— Po 1. g. Antonu Lovšinu, župniku v Radomljah, bo osmi dan prihodnje sredo, 13. t. m., ob 8. uri v Radomljah.

— Umrl je v sredo, 6. t. m., na Prevojih pri Lukovici g. Gasper Kotnik, gostilničar in cerkveni ključar, v 74. letu starosti. Znan je bil na široko kot podvzetnik: (akordant) pri raznih železnicah in cestah, tako pri bohinjski železnici in pri novi cesti na Moravce. Veliko se je trudil, da bi se ustanovila v St. Vidu pri Brdu lastna župnija, a žal, da se mu srčna želja ni izpolnila. Z njim bo pokopana najbrže tudi ta ideja, ki jo goje Šentjani že 82 let. Bil je veren mož. Naj mu Bog poplača njegova dobra dela!

— Hrvatski ban odlikovan. Regent Aleksander je podaril banu dr. Laginji svojo fotografijo z lastnoročnim podpisom.

— Za naše junake! U tvom polju daj mi groba, tvojim največjim grob mi kiti! (Preradović.) Premnog grob po Macedoniji kaže mesto, kjer počivajo naši in zavezniški junaki; svet jih ne pozna, mi pa vemo, da tu leže junaki, ki so dali svoje drago življenje za osvoboditev naše lepe domovine. Naša sveta dolžnost napram tem za domovino padlim junakom je, da uredimo kar najlepše ta pokopališča. Dajmo jim najnežnejši svoj dar, to so naše ljubke cvetlice! Podpisane, ki sem kot vojni kurat nastavljen v Skoplju, je poverjena naloga, da uredim te narodne svetinje, grobove naših padlih junakov. V ta namen sem v mesecu oktobru na dopustu in se obračam do slovenskih prijateljev cvetlice, naj bi mi podarili kaj semen, da spomladi uredim zapuščena pokopališča v Macedoniji. Pošiljke naj se v mesecu oktobru naslavljaajo na Alojz Dejaka, kurata v Ribnici na Dolenjskem, pozneje pa na moj naslov v Skoplju, Kralja Petra ulica 37. Macedonija. — Lojze Dejak, vojni kurat.

— Skrb za begunce. Dne 7. in 8. t. m. se je v Zagrebu pod predsedstvom bana dr. Laginje vršila konferenca v poslopju deželne vlade. Razpravljalo se je o ustanovitvi enotne organizacije, ki naj bi skrbela za begunce iz okupiranega ozemlja. Konferenca se je sestala na iniciativo ministrstva za socialno politiko in ministrstva za notranja dela. Udeležili so se je

razen odposlancev imenovanih ministrstev tudi še odposlanci deželne vlade v Zagrebu, Ljubljani, Splitu in Sarajevu, zastopniki narodnega veča v Sušaku, zastopniki posvetovalnega odbora za Istro, Reko-Sušak, kakor tudi zastopniki raznih društev, ki se pečajo s podpiranjem beguncev. Po razpravljanju o enotni organizaciji za pomoč beguncem, posebno za posredovanje za delo, so nastopili posamezni poslanci s predlogi, ki naj služijo ministru za socialno politiko kot podlaga za to, da izdela: a) redbo, ki naj po eni strani uredi enotnost v postopanju z begunci, po drugi strani pa naj določi pogoje, ki bi omogočili beguncem hitro pomoč, a tako, da se pri tem ne oškodujejo interesi države.

— Iz D. M. v Polju. Naša podružnica Kmetijske družbe je imela dne 18. septembra t. l. občni zbor. Na ta občni zbor so prigledali vsi naši liberalci, ki so trdili, da so člani naše podružnice. Ker pa podružnica ni prejela od glavnega odbora prispevkov za one člane, ki so članarino plačali v Ljubljani, zato jih tudi predsednik Dimnik ni pripustil k glasovanju, in ker je nastal nemir, kakor navadno, kadar pridejo samostojneži, je predsednik občni zbor zaključil. Prav je tako, kdor ni pri nas plačal in se podružnici zanj ni poslalo znesek 4 kron, ni naš član, temveč je član, in sicer podporni član glavnega odbora. Glej društvena pravila § 4., II. odstavek.

— Smrtna nesreča. Dne 7. oktobra ob treh popoldne se je z avtomobilom pripeljal po cesti proti Grosuplju g. inženir dr. Kasal iz Ljubljane. Avtomobil je vodil šofer Štefan Pepelnjak. Nesreča je hotela, da se je takrat pripeljal iz vasi Brvaci z enovprežnim vozom 15-letni Janez Škerjenc iz Brvac št. 2, občina Grosuplje, po stranskem, na državno cesto vodečem potu ravno tik avtomobila. Vsled naglega ovinka na levo je fant tako nesrečno padel z voza, da je prišel ravno pod avtomobil, ki ga je povozil in mladi fant je vsled poškodb na glavi in vsled notranjih poškodb na licu mesta umrl. Šofer Pepelnjak je šele v zadnjem trenutku zaradi ovinka zapazil voz, toda avtomobila ni mogel več pravočasno ustaviti. Konj je medtem, ne da bi se bil splašil, tekel naprej in se nato sam obstal brez vsakih poškodb, samo na vozu se je zlomila zadnja desna ročica, ko se je nagnil proti avtomobilu.

— Avtomobilska nesreča pri Višnji gori. Dne 8. t. m. zvečer se je odpeljal 38-letni trgovec Zvonimir Biljan z avtomobilom k plebiscitu na Koroško. Spremljeval ga farmacevt Humbert Coronelli. Ko se je Biljan pripeljal do Višnje gore, je zadel z avtomobilom v cestni konfin, vsled česar se je avtomobil s tako silo prevrgel, da se je zadnji del avtomobila postavil kvišku in se razbil. Biljan in Coronelli sta padla pod avtomobil in je bil Biljan precej mrtev, medtem ko se je Coronelli le na desni roki in nogi poškodoval. Kot prva pomoč je prišel na kraj nesreče g. dr. Štefan Ulmanjsky, komisar pri zemaljski vladi v Zagrebu, kateri je shranil Biljanove reči. Biljanov avtomobil je prevzel Josip Štefur iz Staroga trga pri Višnji gori. Mrtvega Biljana, kakor tudi ponesrečenega Coronellia so prepeljali okoli polnoči v Ljubljano dr. Ulmanjsky in drugi gospodje, kateri so se vozili v tujih avtomobilih iz Zagreba na Koroško. V Ljubljani k ponesrečenemu Biljanu poklicani policijski zdravnik g. dr. Derž je zamogel ugotoviti le še Biljanovo smrt. Mrtvega so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu, Coronelli se pa zdravi v Leonišču.

— Ugarsko-Hrvatsko pomorsko parobrodarsko društvo na Reki javlja, da je v svrhu izboljšanja potniškega prometa z Dalmacijo vpostavlja v promet izboren potniški parobrod »Salona«, ki je odplul prvkrat iz Bakra 10. t. m. Vozni red Bakar—Split—Kotor je na razpolago v Tourist Office, Ljubljana, Dunajska cesta 18.

— Pretep. Na Brdu je te dni 13-letna Ana D... pobirala jabolka, kar je videl lastnik, ki je hotel vzeti dekletu jabolka. Na to je priskočila otrokova mati, katere je začela vpiti, naj pusti otroka. Na vpitje je prihitela nazaj družba, v kateri sta bili mati in hči: trije moški, kateri so nato navali na lastnika, ki se je, ker se je bal za sina, oborožil s cepcem. Med tepežem je bil sin poškodovan, raztrgali so mu tudi srnjco, telovnik in hlače, tako da znaša škoda približno 1000 kron.

— Trdnjava zgorela. Dne 5. t. m. je zgorela v Splitu trdnjava Sv. Ana, v kateri je veliko skladišče municije. Eno uro se je čulo eksplodiranje topovskih krogel in bomb. Prebivalstvo iz okolice je preplašeno bežalo. Posrečilo se je lokalizirati požar in rešiti vsaj podzemeljsko skladišče, s čemer se je preprečila velika katastrofa. Ljudskih žrtev ni bilo. Povod ognju še ni znan.

— Izgubila je na potu iz Zagreba v Ljubljano Terezija Ciler od št. Petra na Dolenjskem iz Amerike ji poslano vozno karto za potovanje v Ameriko. Ker na to vozno karto ne more druga oseba potovati, naj jo dotični, kateri jo je našel odda v potovalni pisarni Ivan Kraker, Gospodstva cesta št. 13 v Ljubljani.

— Čevlje kupujte od domače tvornice Peter Kozina & Ko, zaloga Ljubljana, Breg. Znižane cene. Pri naročilu se izvolite sklicevati na oglas v »Slovenču«.

Zasedono ozemlje.

Z Poziv vsem književnikom v zasedenem ozemlju! »Zveza slovenskih učiteljskih društev v Trstu« bo začela izdajati z januarjem prihodnjega leta zabavno-poučen list za mladino. V svrhu točne organizacije sotrudištva za to važno podjetje pa mora imeti natančen popis vseh jugoslovanskih književnikov, ki žive še na našem ozemlju. Podpisano uredništvo prosi torej vse književnike (slovenske in hrvatske), naj mu pisnim putem naznanijo svoje točne naslove. Uredništvo »Učit. Lista«, Trst, ul. Ruggero Manna 20, I. nadstropje.

Z Tragedija v Devinu. Ko je italijanska vojska zasedla te kraje, sta se vrnila iz italijanske internacije zakonska Franc in Katerina Rosselli. Omenjena zakonska sta bila približno 2 leti poročena. Živela sta v najlepšem miru, dokler niso začeli hudobni jeziki razširjati laži, češ, da se njen soprog peča tudi z drugimi ženskami. Tako je začela žena dvomiti o moževi zvestobi. Začel se je med možem in ženo dnevni prepir v hiši. Nekega večera pride Rosselli od dela domov. Žena ga sprejme z vsakdanjim zbadanjem. Mož si je vzel to stvar tako k srcu, da je med prepriom pograbil na bližnji mizi nahajajočo se sekuro in udaril ženo večkrat po glavi. Žena se je v krvi zgrudila na tla. Mož se je zgrozil nad strašnim dejanjem in pobegnil. Prega njala ga je vest in je šel na devinski grad in se vrغل raz visoko skalo v morje. Ko so naslednji dan ribiči lovili ribe, so našli mrtvo truplo ubogega Rossellija, ki je postal žrtev zlobnih jezikov in obrekovanja.

Velika železniška nesreča.

Benetke, 8. oktobra. Sinoči je moral vlak št. 184, namenjen v Milan, čakati na tržaški vlak št. 619, ki je imel eno uro zamude. Brž ko je dospel tržaški vlak, je odšel milanski, ki se je pa sredi mostu čez lagune ustavil, ker ni bila proga prosta. Četr uro na to, kmalu po polnoči, mu sledi tržaški vlak, namenjen v Rim, na istem tiru. Nihče bi si ne bil mislil, da je tir založen. Ko strojevodja opazi signal, mahoma zapre zavore z vso silo, toda bilo je prepozno. Vlak zadene v vlak, oba zdrčita po tiru, zadnja dva vozova 3. razreda prvega vlaka pa kljub temu nista vzdržala silnega sunka.

Zadnji voz docela, predzadnji skoraj docela raztreščena, sta bila k nesreči naltlačena. Urnebesen tresk, in kup polomljenih desk in prepognjene železovine pokopljje 75 žrtev, med njimi 24 mrtvih in veliko težko ranjenih. Potniki v drugih vozovih so ostali nepoškodovani, ako prezremo par neznatnih poškodb.

Pri tržaškem vlaku, ki je treščil v milanskega, ni bilo nesreče, samo lokomotiva se je pokvarila. Potniki iz vseh vozov so se lotili takoj rešilnega dela, ki je bilo v temi dokaj težavno. Ob poldruhi je prihitel tudi vlak iz Benetk na pomoč.

Rešilno delo se je naglo razvilo s hvallevredno vestnostjo in požrtvovalnostjo vseh sodelujočih. Ranjence, med katerimi jih je nekaj v obupnem stanju, so prepeljali v bolnišnico, deloma v Benetke, deloma v Mestre.

Temna noč, ozka proga, osamljenost sredi lagunske okolice so položaj znatno otežkočile. Izdatne pomoči je bilo pričakovati edinele iz bližnjih krajev, iz Benetk in Mestre. Prizor je bil nepopisen. Stokanje in vpitje izpod ruševin raztreščenih vozov sredi pokojne noči, klicanje nesrečnih žrtev proti temnomodremu, zvezdami posutemu nebu: na pomoč! — okrog in okrog nema laguna, to je bil prizor, ki je vsakomur krčil srce. Med njimi jih je bilo, ki so prosili, da se jih usmrti in tako reši neznosnih bolečin. Izpod enega samega kupa tresk in koles so potegnili osem mrtvih, nečloveško razmesarjenih trupel.

V Benetkah so v čakalnici prvega razreda improvizirali ambulanco, kjer so ranjenci dobili nujno pomoč.

O vzrokih nesreče krožijo različne vesti. Baje ni imel stoječi vlak na zadnjem vozu predpisane rdeče svetilke, in da sprevodnik ni izstopil, da signalizira s predpisano svetilko, da vlak stoji. Preiskava se nadaljuje.

Sprevodnik tržaškega vlaka izjavlja, da je moral pri zaviranju paziti, da se vlak ne prekucne v laguno, kar bi se bilo brez dvoma zgodilo, ako bi bil ustavil vlak mahoma.

Danes opoldne je bil tir zopet prost.

Ljubljanske novice.

SOMISLJENIKI V LJUBLJANI.

»Slovenski Narod« je zapisal z ozirom na Ljubljano: »Opozarjamo, da so volivni imeniki zelo nepopolni, da so izpuščene cele hiše, celi deli ulic, zato naj vsakdo pogleda, če je vpisan.« Z ozirom na to opozorilo, nujno pozivamo vse naše volivce v Ljubljani, kateri še tega niso sto-

bra 1737.)

Podrobnosti iz le vojske ne spadajo v okvir našega spisa. Dostavljamo samo to, da so kmalu nato Sekendorfa odstavili in zaprli; general Doxat pa je bil v belgrajski trdnjavi obglavljen vpricho svojih častnikov, ki so jih v ta namen pripeljali iz ječe (20. marca 1738). Novi poveljnik grof Wallis je bil nastopno leto (23. julija 1739) premagan pri Grocki (ob Donavi, vzhodno od Belgrada). Spustil se je v boj na terenu, ki ga ni zadosti poznal, in se pričel umikati, dasi »bi tega morebiti ne bilo niti treba, če bi bil pravočasno pritegnil še nedotaknjeno armado generala Neipperga, ki je stal v bližini.« Wallis je bežal z armado preko Donave. Belgrada ni niti poskusil braniti. Kje so vzroki temu njegovemu ravnanju, menda sploh ni popolnoma pojasnjeno. Oba imenovana generala sta bila nato zaprta v najstrašnejši ječi bivše Avstrije, v proslulem Spielbergu pri Pragi, odkoder ju je pa rešila Marija Terezija ob nastopu vlade.

Še istega leta se je sklenil belgrajski mir, po katerem je izgubila Avstrija med drugim tudi vso Srbijo z Belgradom vred. Na podlagi mirovne pogodbe so se morale podreti vse utrdbe, kar jih je zgradila Avstrija, razen onih, ki so obstojale že pod Turki leta 1717. Izvzeti so bili tudi taki deli novozgrajenih utrdb, ki so bili s staro turško trdnjavo neločljivo zvezani. Ogromno mestno utrdbo nam postane posebno jasna, če beremo poročila o silnem delu, ki so ga imeli Avstrijci z njihovim poruševanjem. Noč in dan so pozimi leta 1739/40 in še spomladi leta 1740. podirali utrdbe. Ni

zadoščalo vojaštvu in domače prebivalstvo; najemali so v ta namen delavce z Ogrskega, iz Gornje in Nižje Avstrije, celo s Češkega. General Schmettau, ki je imel to delo izvršiti, je poročal, da rabi v ta namen 4000 ljudi. Na drugem mestu poroča, da bo delo gotovo šele v juniju 1740.

Tu vidimo čudno ironijo usode. Večino časa, ko je vladala Avstrija nad Belgradom, je porabila v ta namen, da ga silovito utrdi; tisoči rok so gradili utrdbe, milijone je poržla to monumentalno delo. Komaj pa je bilo dobro dovršeno, so ga Avstrijci z velikimi stroški zopet sami porušili, ne da bi bilo samo enkrat služilo svojemu namenu.

In belgrajsko prebivalstvo? Moralo se je izseliti brez ozira na to, ali je stanovalo za obzidjem ali pred njim. (Mimogrede rečeno, so divjale med to vojsko tako hude kužne bolezni, da je dala vojaška oblast zažgati nebroj inficiranih liš in sel, med njimi tudi srbski del mesta ob Savi; prebivalci so se že takrat preselili na bližnji savski otok.) Srbi in Nemci so se izselili v Zemun, Osek, Temešvar, zlasti pa v Novi Sad, ki so ga srbski in nemški izseljenci takrat pravzaprav šele ustanovili. Iz Stare Srbije je pribežalo takrat na avstrijska tla mnogo Srbov, iz severne Albanije pa nekaj Albancev. Prebivalstvo v gotovih krajih okoli Rume dokazuje še dandanes po svoji zunanosti in po običajih svoj albanški izvor, dasi govori srbski.

Belgrad je tudi v bodoče še večkrat menjal svojega gospodarja, tako da mu ne pravijo brez vzroka »najbolj krvavi kamen Evrope«.

rili, naj pridejo vpogledat imenike v nedeljo v Jugoslovansko tiskarno, III. nadst., kjer bodo razpoloženi od 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne in od 3. do 7. zvečer. V ponedeljek bodo volivni imeniki še razpoloženi, toda reklamirati bo mogoče le do 10. dopoldne. Kdor še ni vpogledal volivnega imenika, pridi!

Ij Smrtna kosa. V uršulinskem samostanu v Ljubljani je včeraj, dne 9. oktobra ob pol 7. zjutraj po večletnem bolehanju, dolgotrajni bolezni in bogudnem trpljenju, previdena s sv. zakramenti za umirajočce umrla M. Marija Gertrudis Kovčec, doma z Vranskega na Štajerskem. Izmed 55 življenjskih let je 34 let preživela v uršulinskem redu. Z brezprimerno poštrevnostjo je skoro 25 let opravljala težko bolniško službo in bržkone postala žrtev svojega poklica. Z isto ljubeznijo, skrbnostjo in nežnostjo je stregla zadnji služkinji v samostanu, bednim vojakom v vojaški bolnici, kot samostanski prednici. Konvent jo bo težko pogrešal in ji ohranil hvaležen spomin. Pogreb danes ob dveh popoldne.

Ij Delegat dr. Šavnik je službeno odpotoval v Belgrad.

Ij Poročil se je g. Ignac Brandsteter z gđc. Pavlo Wisiakovo. Obilo sreče!

Ij Vincencijeva in Elizabetina konferenca župnije »Marijinega Oznanenja« ter Elizabetina konferenca v Spodnji Šiški priredili danes v nedeljo 10. oktobra ob 7. zvečer dobrodelno prireditve s srečolovom in šaljivo pošto v veliki dvorani Uniona. Svira godba jugoslovanskih železničarjev. Vstopnina 6 K za osebo. Dobiček prireditve je namenjen podpiranim sirotam in vdovam.

Ij Koncert »Ljubljanskega Zvona« (11. t. m.) se zaradi koroškega plebiscita preloži na dan 18. t. m.

Ij Klub občinskih svetnikov SLS ima svojo klubovo sejo v ponedeljek, t. j. 11. t. m. ob pol 8. uri zvečer. Udeležite se seje zanesljivo vsi v znanih prostorih.

Ij »Stari in mladi« na Ljudskem odru. To lepo, izvirno Medvedovo igro iz našega kmetijskega življenja za časa znanega Prelesnika, ko je le-ta spravil mnogo kmetov in posestnikov na kant, bodo igrali šentpeterski fantje in dekleta danes 10. t. m. Predprodaja vstopnic danes 10. t. m. v šentp. prosv. društvu od 10. ure dop. dalje do 16. ure zvečer nato pa do pričetka predstave pri blagajni v Ljudskem domu.

Ij St. Jakobsko prosvetno društvo priredi danes ob 6. uri zvečer v svoji dvorani zanimivo predavanje. Vabimo k mnogoštevilni udeležbi.

Ij Krušne cene. Od prihodnjega ponedeljka, dne 11. oktobra 1920 počenši, prodajati smejo peki in prodajalci en kilogram belega kruha po petnajst kron (15 K), odnosno pol kilograma po sedem kron 50 vinarjev (750 K). Cena belemu kruhu se je morala povišati za eno krono pri kilogramu zaradi podražanja pšenice. Upajmo, da se ukine kmalu povišek, če je kaj resnice na tem, da se pšenične cene skoraj znižajo. — Cena za črni kruh ostane neizpremenjena, torej en kilogram osem kron (8 K), pol kilograma štiri krone (4 K).

Ij Prodaja moke. Bela moka je pri mestni aprovizaciji popolnoma razprodana. Nekaj vagonov moke se pričakuje v najkrajšem času in upamo, da jo bo mogoče dobiti že v ponedeljek, 11. oktobra, gotovo pa v torek, 12. oktobra; na to se opozarjajo gg. peki in prodajalci moke.

Ij Ljubljanski trg. Primerna cena govejega mesa povzroča velik konzum. Vsled zelo visoke cene kož bo ostala sedanja cena stabilna. Telečjega mesa primanjkuje na trgu, ker ni prekmurskih telet, katere kupi Maribor in Zagreb. Cene prekmurskim teletom rastejo, istotako za bike. Ljubljanski trg se bo moral zalagati z domačimi teleti, računati je v bodoče na stalno pomanjkanje telečjega mesa, vsled tega postaja konzum prašičjega mesa živahnejši. Občinstvo se pogosto upravičeno pritožuje nad slabimi mesnimi izdelki, kot klobasami, gnjati in drugim prekajenim mesom. Občinstvo se opozarja, naj bo s konzumom sumljivega mesa zelo previdno. Vzrok temu nedostatku leži v tem, da ljubljanski mesarji nimajo primernih prostorov za izdelovanje klobas in prekajenega mesa ter so odvisni popolnoma od za to delo ugodnega ali neugodnega vremena. Naravno, da se prične v poletnem času ali južnem vremenu omenjeno blago takoj razkrajati. Celje, Celovec, Maribor imajo hladilnice, ki omogočajo brezhibno, higijenično in ekonomično delo z mesnimi izdelki. Naprava take hladilnice v večjem obsegu bi bila za Ljubljano neobhodno potrebna. Hladilnica bi služila tudi kot shramba vseh drugih vrst mesa in bi omogočala nabavo velikih zalog, da ne bi bila Ljubljana potem odvisna od vsakdanjih cen. To bi na cene mesnih izdelkov zelo ugodno vplivalo. Sedaj pa morajo mesarji posebno v poletnem času kar najhitreje mogoče spraviti blago v promet, pri čemer pride mnogo v kalo in se deloma ali popolnoma pokvari, ali vsaj ne more ekonomično izrabiti. — Sadni trg je zelo

živahen, kvaliteta sadja je posebno na kmečkem trgu dobra. Iz okolič pripelejo cele vozove sadja, ki se vsa dan razprodajo. Cena se giblje med K 150 do K 380. Cena K 380 velja za najlepše blago, po večini zimsko sadje, katerega nakup se priporoča. Po stojnicah stopijo z dne 9. t. m. sledeče cene za sadje v veljavo: prvo vrstna jabolka 4 K za 1 kg, druge vrste 3 K, tretje vrste 2 K. Hruške prve vrste 6 K, druge 5 K in tretje vrste 3 K. Cena za luksuz-sadje se določi vsak dan posebej. Istotako določi vedno tržno nadzorstvo, katero sadje spada v označbo luksuz-sadje in ne sme nobena stranka samovoljno uporabljati to označbo. Grozdje na trgu pojenjuje in se letos ni konzumiralo v veliki meri vsled visoke cene. Konzum zelenjave je vzlic nizki ceni izvanredno majhen. Cena zelenjave je primerna. Boljše vrste zelenjave na trgu ni vzlic povpraševanju. Dobre karfijole so bile na trgu redkost. Novi fižol stane 6 K 1 kg; primanjkuje ga pa občutno. Solate je na trgu dovolj, a ne gre v promet, močnejše se kupuje repa, korenje, ohrovt in zelje. Kislo zelje stane 3 K 1 kg, kislja repa 2 K in se živahno kupuje. Krompir prihaja pogosto na trg. Cena se je stabilizirala na K 220 do K 230 pri prodaji na debelo, pri nadrobni prodaji pa na K 240. Povišanje cen krompirja se ne bo na noben način pripustilo. Gobe so postale zelo redke. Pritožbe radi slabe moke pojenjujejo in je upati, da so razne zepembe pokvarjene moke dosegle svoj cilj. Ker je uživanje kruha iz pokvarjene moke skrajno škodljivo, posebno za otroke, se občinstvo opozarja, da vsak slučaj slabe moke brezobzirno naznani na mesno tržno nadzorstvo ter prinese vzorec kruha in moke, da se more najti vse zaloge pokvarjene moke. Prosi se pa to storiti le v utemeljenih slučajih. Ime stranke ostane tajno. Jajca se donajajo v večji množini na trg; cena je K 230 do K 240. Tudi posamezni purani se dobe. Divjačine na trgu ni, ker naši prazni lovi ne zadoščajo niti za potrebe najemnikov lovišč samih. Povpraševanje po divjačini je živo. Ob zadostnem številu divjačine na trgu bi bila tudi cena isti nizka, kar bi zelo ugodno vplivalo na ostali mesni trg. Radi sedanjega pomanjkanja divjačine so cene primeroma visoke: poljska jerebica stane 16 do 20 K, jereb in ključač 34 K, divja raca 15 K, divji zajec 45 do 60 K, srna 12 do 20 kron 1 kg. Ribji trg v petek je bil slabo založen. Cene za sladkor in olje neprestano rastejo. Sladkor v kockah stane 74 K, bel v kristalih 64 K 1 kg. Mnogo skrbi povzroča pomanjkanje petroleja, današnja cena je 26 kron za en liter.

Ij Okradeni Amerikanec. Kersunoviču Martinu iz Like na Hrvaškem je bilo ukradeno na glavnem kolodvoru 360 dolarjev, zlata ura in zlata verižica.

Ij Okradena je bila Marija Novak, stanujoča v baraki VI—26 v Spod. Šiški. Oškodovana je za 500 kron.

Ij Podstrešna tatvina. Vlomljeno je bilo v podstrešje gospe Graseli v Dalmatinovi ulici. Iz mnogih kovčkov, kateri so bili tam spravljani, je bilo vse pokradeno.

Najnovejša poročila.

KDAJ BO ZNAN IZID GLASOVANJA?

Borovlje, 9. oktobra. (Izvirno) Glasovanje se povsod začne že ob 7. uri zjutraj. Komisija v zadnjem razglasu pravi, naj vsak po oddaji glasu gre mirno domov in da se bo rezultat izvedel še-le tekom tedna. Upati pa je, da bo vsaj približni izid znan že jutri zvečer, napoloficielni in zanesljivi pa morebiti v ponedeljek. Od naše strani bodo šli skoraj vsi do zadnjega volit. Za bolne so celo pripravljene nosilnice.

LDU Celovec, 9. oktobra. (DKU) Kakor se doznava iz krogov plebiscitne komisije, se bo izid ljudskega glasovanja razglasil v torek dopoldne.

NEMŠKE TOLPE NA KOROŠKEM. — V BOROVLAH MIR IN RED.

Borovlje, 9. oktobra. (Izvirno) Kljub vsem odredbam se nahaja polno nemških tolpa na plebiscitnem ozemlju. Iz vseh vasi se poroča o teh tolpah. V samem trgu Borovlje vlada naravnost čudovit mir in red. Nobenega klica, nobenih napadov, nobenih provokacij. Naši se vedejo vzorno. Veliko pripomore k temu odločnost in previdnost tukajšnjega okrajnega glavarja dvornega svetnika Ferjančiča.

NARODNO PREDSTAVNIŠTVO.

LDU Zagreb, 9. oktobra. »Jutarnji list« poroča iz Beograda, da vlada nima mnogo upanja, da bi sedanji parlament mogel dobiti še enkrat kvorum, vsled česar se je določilo, zaprositi predsednika parlamenta, naj ukrene, kar je mogoče, da se na seji narodnega predstavništva zbere čim več poslancev, da bi se v parlamentu mogel sprejeti vsaj ukazni zakon. Medtem pa se odbor za rešitev tega vprašanja sploh še ni sestel.

MALO UPANJA NA USPEH POGAJANJ Z ITALIJO.

LDU Beograd, 9. oktobra. (ZNU) Ministrski odsek za zunanje posle je zboroval včeraj dopoldne in popoldne ter se posvetoval o instrukcijah našim delegatom

za neposredna pogajanja z Italijo. To vprašanje se bo pretresalo tudi danes v ministrskem svetu, ki mu bo predsedoval sam prestolonaslednik. Za sedaj trdijo, da so razen dr. Trumbića udeležili pogajanj tudi general Peter Pešić, pomočnik šefa generalnega štaba. Pogajanja se udeležijo tudi eden izmed naslednjih gospodov: dr. Spaljković, dr. Drasković, dr. Nintić, Pavel Marinković, Marko Trifković ali Andrija Radović. — Pogajanja bi se imela pričeti v teku prihodnjega tedna.

LDU Pariz, 9. oktobra. (Brezlično.) Agencija Radio doznava, da se prično italijansko-jugoslovanska pogajanja prihodnji teden v Benetkah.

LDU Belgrad, 9. oktobra. »Beogradski Dnevnik« doznava, da obstoji v vladnih krogih skrajna pesimizem glede na možnost uspehov pri pogajanjih z Italijo. Vodilni krogi v Rimu smatrajo vprašanje Reke za rešeno z dogovorom med vevilami, in sicer v korist Italiji. Zato bo Italija zahtevala, da se vprašanje Reke izloči iz pogajanj. Naša vlada na to nikakor ne bo mogla priznati, vsled česar v dobro poučenih političnih krogih prevladuje mnenje, da pogajanja ne bodo uspela.

LDU Zagreb, 9. oktobra. »Riječ« poroča iz Beograda, da se je na današnji dopoldanski seji ministrskega sveta določil drugi delegat za pogajanja z Italijo, namreč dr. Momčilo Ninčić. Član vlade je izjavil dopisniku »Riječ«, da more samo reči, da je pričakovati pogajanj. Obvestilo italijanske vlade o tem še ni došlo. Glede sklepov današnje seje ministrskega sveta z ozirom na navodila delegatom se varuje popolna tajnost.

LDU Belgrad, 9. oktobra. Danes se je vršila seja ministrskega sveta, ki je trajala od 11. do 13. ure popoldne. Na tej seji sta bila določena kot polnomočna delegata za vodstvo pogajanj z Italijo minister za zunanje zadeve dr. Ante Trumbić in minister za trgovino in industrijo dr. Momčilo Ninčić.

NERESNICA VEST.

LDU Belgrad, 9. oktobra. »Tribuna« poroča, da je netočna vest nekega lista, da se ne bodo več pozivali častniki na orožne vaje. Vest je v toliko resnična, da se 14 dni pred volitvami ne morejo izdati novi pozivi in da to vprašanje merodajni činitelji še razpravljajo.

MEDNARODNA PROMETNA KONFERENCA.

LDU London, 9. oktobra. (DKU) Kakor javljajo »Times« iz Washingtona, so se sestali danes delegati Francije, Italije, Anglije in delegati diminjov, da bi razpravljali z zastopniki združenih držav glede vprašanja prometa mednarodnega značaja. Ta razgovor je najbrže predhodno pogajanje za veliko mednarodno prometno konferenco. Po izjavi ameriškega zastopnika bo najbrže zahteval kontrolo ameriški delegat.

KOLERA NA BOLGARSKEM.

LDU Bukarešta, 8. oktobra. (Damian) Iz zanesljivih virov se domneva, da se je na Bolgarskem pojavila kolera.

TIROLSKI NEMCI ZALUJEJO.

LDU Inmost, 9. oktobra. (DKU) Pri žalni slovesnosti, ki se je vršila danes ob 10. uri dopoldne pod predsedstvom namestnika deželnega glavarja dr. Schumacherja so soglasno sprejeli resolucijo tirolske deželne vlade in tirolskega deželnega sveta, v kateri se navaja, da tirolska dežela z boleznim čustvom spremlja zgodovinski dogodek, s katerim se priklapi dežela Tirolska k italijanskemu kraljestvu.

Prosveta.

pr »Podkriževalci« na Ljudskem odru. Preteklo nedeljo so odigrali igralci Ljudskega odra Anzenbergerjevo kmečko komedijo »Podkriževalci«, ki je bila poleg »Scapinovi« zvižac« ena najbolje uspelih letošnjih predstav Ljudskega odra. Igra je dobra, polna kmečkega humora, le eno hibo ima, da jo je težko popolnoma prilagoditi našim razmeram in da je bilo treba marsikaj črtati, tako da je malo izgubila na svoji jasnosti in enotnosti. Posamezne osebe so lepo in ostro očrtane, tako da nudijo igralcem hvaležnih vlog, petje in dovtipi oživljajo igro, ki se bo pri nas še lahko mnogokrat in z uspehom igrala. Vloge so bile večinoma v dobrih rokah. Gibalo celega dejanja je kamenar Anže, ki ga je V. Rudolf podal prav dobro; to je ena njegovih boljših vlog. Pagonov Anton Huber je bil to pot dobro pogoden. Helena Vodnik nam je podala Jožefo, kakor smo jo pričakovali. To je najboljša njena vloga, kar jih je igrala. Če omenimo natakario Liziko, katere temperamentnost je orisala Marjuška Markova dokaj živo, smo z glavnimi vlogami pri kraju. Omeniti moramo, da je bila tudi komparzerija z malimi vlogami vred to pot dobra; posebno fantje; par scen so odigrali zelo naravno. V posameznosti se ne moremo spuščati; naj imenujemo le še pogojena tipa Loharja in Požarja. — Občinstvo je bilo to pot zadovoljno.

pr Silvina Sardenko: Nedeljske ure na društvenih odrih. Nova zlata knjižica za naše odre. Silvina Sardenko nam je

napisal že mnogo lepega, religioznega, a obenem lepega, umetniškega za naše odre. Zdej nam je podal štiri male igrice, ki so kakor nalašč za naše male odre, ki razpolagajo z boljšimi igralci — namreč: Nvesta z Libanona, Zenin iz Nazareta, Seljski angel in Dve prerokinji. Igrice so kratke, z malo osebami in drugače lahko umljive in lahko vpriporljive. Za danes se omejujemo na to kratko poročilo, spregovorili bomo še kaj več o njih. Knjižica stane 15 K, 7 izvodov 95 kron. Naroča se pri Krekovi prosveti v Ljubljani, Poljanska cesta št. 4. Društva naj sežejo po njih že radi tega, da omogočijo nadaljno zalaganje iger.

pr Mariborski koncert Zlatka Bolakovića je sijajno uspel. Koncertna dvorana razprodana. Navdušeni poslušalci se niso hoteli toliko časa odstraniti, da jim je navrgel še deset komadov. Ovacije so se nadaljevale tudi na cesti.

Prispevajle za sklad S. L. S.

Turistika in sport.

Nogometne tekme. Na prostoru Ilirije se vršita danes dve tekmi: ob 14. uri Hermes : Sparta (prvenstvena) in ob 16. uri Ilirija komb. : Svoboda. Večje prireditve so klubi odgodili, ker je vsled plebiscita na Koroškem mnogo igralcev odsotnih. (k)

Gospodarsivo.

g Važen preobrat izvozne trgovine Nemčije. Porazena Nemčija išče sedaj po velikem polomu cesarskega imperializma nove orientacije za svojo bodočo trgovino. Nemški velenarči Berlin — Bagdad iz komaj preteklo dobe je stopil v ozadje in pred današnjo Nemčijo stoji vprašanje: kje pridobiti novih tal za nemško trgovino. Južno-ameriški trg, ki je bil še pred vojno najboljši odjemalec nemških industrijskih izdelkov, je prešel skoro popolnoma v roke Združenih držav in z otvoritvijo panamskega prekopa bo doživela svetovna trgovina vključ siliim potresnim sunkom svetovne vojne nove preobrate, čisto gotovo velikanski razmah. Vzhodno-azijska trgovska borba med zmagovitimi vevlastimi Združenih držav, Anglije in Japonske izključuje za enkrat zopetno udomačenje nemškega blaga na daljnem vzhodu. Sicer pa ne bo dolgo, ko se bodeta Kitajska in Japonska trgovsko in industrijsko osamosvojili in sami postali proizvajalni sili prvga reda. Afrika, ki je že pred vojno dobavljala Nemčiji samo surovine, ne pride sedaj po uničujočem porazu svetovne vojne kot konzument za nemške izdelke niti v poštev. V tem položaju si mora Nemčija z uporabo vseh sil svojega gospodarstva in z vsjo svojo strokovno inteligenco kje drugje pridobiti stalne odjemalce. Ali kje? Kdor pozna Nemčijo po vojni, bi lahko opazil, da zmaguje s silovito silo staro bismarkovo načelo. Rešilna pot je za Nemčijo pot na vzhod in na jugovzhod. Rusko-Nemška zveza je danes samo še vprašanje časa in je tesno spojena s splošnim svetovnim gospodarskim vprašanjem obnove. Jugovzhodna smer nemške izvozne trgovine pa je zadobila čisto drugo lice nego pred svetovno vojno. V srednji Evropi so namreč nastale nove države, ki so vse brez izjeme odvisne od nemške industrije. Med te države spada tudi naša Jugoslavija. Zanimivo je, kako sodijo o naši državi nemški gospodarski krogi. Najvažnejše je za nas dejstvo, da so se takoj po prevratu vse nemške eksportne organizacije začele zanimati za Jugoslavijo in so iz svojega programa skoraj popolnoma črtale Bulgarijo, Takozvani »Deutscher Wirtschafts-Verband für den Balkan und den Orient« se je pričel intenzivno baviti z vprašanjem trgovskega bližanja Nemčije z Jugoslavijo. Ta izvozna naprava, katero pa je popolnoma nezmožni generalni tajnik, zobozdravnik in žid, dr. Müller zavozil, je danes čisto brez pomena in dela zadnje poizkuse, da se obdrži. Tudi v Nemčiji nima to društvo nobenega zaupanja več in jasno je bilo Nemcem že od vsega začetka da brez jugoslovanske soudeležbe ne bodo mogli ustvariti podjetja, ki bi posredoval trgovino med Jugoslavijo in Nemčijo. V Berlinu se ravno kar snuje tak eksportni zavod, ki bo pritegnil k sodelovanju po možnosti tudi jugoslovanski kapital, čisto gotovo pa nekaj naših ljudi, ki poznajo naše domače razmere. Razlika med novim ustanovljenim podjetjem in med prejšnjim pa je ta, da je prvi zgolj trgovski zavod, drugi za gospodarsko politično institucija, katere cilji se popolnoma skladajo z načrti bivše cesarske Nemčije. Nemčija išče odjemalcev svojih trgovin in ji je mnogo na tem, pokazati svojo namero, da njeni trgovski interesi nimajo političnega ali celo nacionalističnega ozadja.

g Obrtno gibanje v Sloveniji. »Slovenec, tvoja zemlja je zdrava« itd. je popeval Vodnik — ruda, kupčija je v istini redila nas do sedaj — toda časi se spreminjajo, tudi Slovencev se je lotilo brezdelje, zato nas tare draginja in druge niene po-

sledice. Naša mala Slovenija ima toliko naravnih zakladov, da krije ne samo vse potrebščine prebivalstva, marveč še izvažajo lahko svoje pridelke — kakor je to pred vojno bilo. Lahko rečemo, da je bila naša dežela v marsičem vzor, in kar je bilo pomanjkljivega, je bila kriva le prejšnja avstrijska vlada, ki je vsakemu izvanrednemu napredku stavila zapreke. Na drugi strani se je pa tudi od poklicanih faktorjev zanemarjalo marsikaj in na ta način oslabilo in uničevalo obrt. Eno in drugo bo tedaj potreba popraviti, toda to bo le tedaj mogoče, ako se ljudstvo zopet poprima dela. Ako pogledamo po Kranjski, vidimo, da je tu domača obrt, ki je cvetela pred 30 leti in deloma še pred vojno, žal bolj in bolj propadla. Imeli smo popolno razcvetenje in udomačenje raznotere industrijalne obrti, tako na Gorenjskem izdelovanje sukna v Zupzah, Loku in Žirovnici, platno v Loku, predlo se je povsod na Kranjskem, čipke in rožene izdelke v Loškem okraju, sita v Stražišču, krtače v Ljutomeru, škafe in sodčke v Bohinju, suho robo v Ribnici, pletenino v Vipavi, lončarje v Komendi, pečarje v Ljubljani, slamnikarje v Domžalah in okolici, strešne škerle v Zalem logu, sviloprejk ob Raki na Notranjskem, tovarno za vžgalice in sladkor v Ljubljani, tako za barve v Ihanu, železne izdelke na Jesenicah, železniki, Tržiču, Kamni gorici, Kropi in Kamniku — tovarne za klobuke v Ljubljani, za drože itd., mline in žage brez števila in skoraj v vsakem še tako malem trgu lastno pivo-

varno. Poleg tega je bilo dovolj domačega usnja, stavbnega materiala, lesa itd., tako — kot v obljubljeni deželi. Pri vsej obilosti živil in navadnih izdelkov pa nam je bila domovina še pretesna in izseljeval se je naš rod v razne kraje, ter iskal dela in služka — a zakaj? Tako je bilo obrtno razpoloženje pred 30—40 leti. Z nastopom veleindustrije, katera se je v Sloveniji le po malem pojavila, je nastopila blagovna konkurenca, cene so začele padati, blago je bilo boljše nego domače, počela je izginjati domača obrt in domači trgovci so postali s časom prekupci, ki so se zadovoljili z odstotki. Ljudstvo se je pri tem odvažilo strokovnega dela, je zanemarjalo in uničevalo stroje. Pečnice za sušenje lanu, ki so stale skoro na vsakem kmetemskem vrtu, so propadle, istotako terilnice, izginilo je skoraj domače platno in hudnik, danes že nikdo več ne zna prestiti in kolovrat sukati. Tovarniška obrt nam je uničila tudi klobučarstvo kot domačo obrt, in izdelovanje užgalic. Tovarna za sladkor, nastanjena v stari cukrarni — vojašnici, je leta 1853 pogorela, ne da bi se bila obnovila. Tako se je stanje domače obrti deloma v najvažnejših potrebščinah zelo skrečilo — ostali del obrti pa trpi na pomanjkanju sirovin in draginji premoga. — Mesto, da bi bili v Jugoslaviji neodvisni, smo bolj nego prej navezani na nam neprijazne sosesde. Da se tudi glede teh raznih potrebščin osamosvojimo, je treba napeti vse sile. V prvi vrsti bi bila poklicana za obnovo starih propadlih obrti trgovska in obrtna zbor-

nea — njej na strani pa bi moral stati obrtni pospeševalni urad in obrtni nadzornik. Ker le na ta način bo mogoče tudi tehnično napredovati in izdelke kvalitativno dvigniti. — Naloga države pa bodi podjetja po moči vsestransko podpirati in na ta način pomnožiti dohodke in ugled Jugoslaviji.

Sodišče in policija.
s Samozavešten šofer. Ko je ustavila drž. varnostna straža garažnega mojstra P. R., je bil ta s stražo zelo osoren in je zaklical: »Če me naznanite, je to svinjarija, boste le poprej lačen, kakor jaz!«
s Cigani so ukradli na Cesti dveh cesarjev mesarju Juliju Klemencu, ko je sušil otavo, temnorjav suknič, vreden 1000 kron, v katerem sta bila dva v papir zavita avstrijska cekina po 20 kron in zlata plomba.
s Goljufica. Ker je izvalila Marku Belopavličicu 680 kron, je bil Ivan Čovkin obsojen na 6 tednov ječe.
s Ciganska nadloga v begunjski okoli. Iz zaprte hiše gostača Ant. Kristana v Doslavčah št. 9 je bilo ukradeni razne obleke, vredne 3612 kron. Orožniki so kot nujno sumljivi tatvino aretirali ciganki Alojzijo Held in Albino Reihard, kateri sta se takrat, ko je bil Kristan okraden, potikal po Doslavčah.
s Tatvine. Trgovcu s kolesi Adolfu Pračku je bilo v teku 9 mesecev ukradenih 24 torpedo prostih lestov, več sedel,

balane in drugih reči. Po ljubljanski policiji hitro izvedene poizvedbe so dognale, kdo da je kradel. Policija je že dva tatu aretirala.
Izgubila je uboga služkinja dva bankovca po 40 K od rotovža do stojnice mesarja Janežica v Šolskem drevoredu. Pošten najditelj naj odda Pred škofijo 3, II. nadstr.
Našla se je v sredo, dne 6. oktobra ročna torbica z manjšo vsoto denarja. Dobi se v Rožni dolini št. 111.
Najdena je bila na roženvenško nedejo na potu s Smarne gore svilen ženski ruta. Dobi se v Beričevem št. 12.

Meteorološko poročilo.
Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Psihrom. dif. v C	Nabe, vetrovi	Padavine v mm
8./10. 21 h	740.3	12.2	1.2	oblačno	—
9./10. 7 h	740.3	11.4	1.2	oblačno z.	—
9./10. 14 h	735.9	14.4	1.2	oblačno	—

Filozof išče samosvojo sobo. Ponudbe pod »Filozof« na upravo lista
Skladišče majhno in suho, se išče. Cenjene ponudbe pod »plačam dobro« na upravnstvo lista »SLOVENEK«

Inserirajte v „Slovenec“!

Marija Glinšek
dne 8. oktobra 1920 v 65. letu svoje starosti po dolgi mukopolni bolezni, večkrat prevedena s svetimi zakramenti za umirajočo mirno v Gospodu zaspala.
Pogreb nepozabne se vrši v nedeljo, dne 10. t. m. ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu na pokopališče pri Sv. Križu.
Drago pokojnico priporočamo vsem sorodnikom in znancem v molitev in blag spomin.
Ljubljana, dne 9. oktobra 1920.

Zalujoča rodbina
Stojanovič.

Harmonij na piščalke za cerkev ali registrir., popolnoma v redu ima po vredni ceni oddati **Palč, Maribor**, Pod mostom št. 14.

Trgovec v dobi 35 let, lepe in neoma-deževane preteklosti išče v zakon dobro, pridno deklico čiste preteklosti. Interesentke naj pošljejo poleg svojega naslova in slike tudi natančen opis življenja. Premožanje se ne zahteva. Tajnost zadržana. Naslov pove uprava lista pod št. 4172.

Preklie.
Podpisana globoko obžalujem vse, kar sem slabega govorila o g. kaplanu Martinu Radošu, in vse preklujem kot grdo obrekovanje. Ravnala sem v zmoti. Gospodu kaplanu se pa prisrčno zahvaljujem, da so odstopili od tožbe.
Ana Černe, Naklo.

Tovol-masli, kolomaz, cilindri in strojno olje, surovo olje, za Diesel — motorje, dobavlja po najnižjih dnevni ceni Mineralna rafinerija Dravograd; zastopstvo za Kranjsko: »Kometa, Ljubljana. 3771

Dobro ohranjen **ženski šivalni stroj** na prodaj. Stroj je »Pfaffov« ter je jako dober. Ponudbe naj se brzojavno pošljejo na Franjo Gorše, Hercegovčeva ulica 16/a Zagreb. Glede stroja se lahko govori v nedeljo od 11.—12. v Jugoslav. tiskarni.

Ullstein-Weltgeschichte popolnoma nova v us-nje vezana se prod. Kje, pove uprava »Slovenca« pod št. 4187.

Organist-cerkvenik neoženjen iz zase-dnega ozemlja, želi službe na Kranjskem. Cenjene ponudbe pod »Vesten« 4185 na upravnstvo.

V Vašem lastnem interesu
Vam svetujemo, da se v slučaju porabe pravega lanenega firneža in lanenega olja, obrnete z zaupanjem na tvrdko: **Hrovat & Komp., Ljubljana.**
Postreženi boste z zanesljivo dobro kakovostjo in po razumno nizki ceni.

Charles Princ
Ljubljana
Manufaktura
Zaloga: Turjaški trg 1.
Pisarna: Židovska ulica 1/1.

Krznarski najnovejši, lastnoročni izdelki kakor pelerine, boe, mufi itd. so v zalogi!
Moderniziranje vsakovrstne kožuhovine v najkrajšem času pri:
LUDOVIK ROT, krznar
Ljubljana, Gradišče št. 7 (nasproti dram. gledališča).

Raznovrstno manufakturno blago po najnižjih cenah
Jos. Ravnikar, Ljubljana
Kolodvorska ulica št. 26 (vhod skozi vežo).

Les: žagan, tesan, okrogel, smrekov, jelkov, borov, hrastov, janski les od m 2.50 dolgosti naprej kakor skorje, krajnike in drva kupuje po najvišji dnevni ceni
FR. PAJMAN, CELJE.

Žične železnice in vseh vrst **prevozne naprave.**
Specialiteta
Žične železnice za največjo silo jamske prevozne naprave za velike daljave. Predprojekti zastoj.
Seilbahn-Gesellschaft m. b. H.
Wien III., Esteplatz 3-4.
Telefon 33—67.

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.
Na prošnjo dedičev po **Julijani Premkovi** in ostalih so-tastnikov se je s sklepom okrajnega sodišča z dne 21. avgusta 1920 opr. št. A I 612/20/4 dovolila javna sodna dražba v sle-dečem navedenih nepremičnin in premičnin:
1. hiše št. 2 v Gradišču z vrtom vl. št. 5 kat. obč. Gradiško predmestje za izključno ceno 300.437 K,
2. hiše št. 1 Pred igriščem z dvoriščem in prizidkom ob so-sednji hiši št. 3 vl. št. 39 kat. obč. Gradiško predmestje za izključno ceno 110.350 K,
3. glasovirja za izključno ceno 3500 K.
Dražba se bo vršila dne
19. oktobra 1920,
ob devetih dopoldne na licu mesta najprej v Gradišču št. 2 in nato Pred igriščem št. 1.
Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejemajo.
Na teh posestvih vknjiženim upnikom ostanejo njih za-stavne pravice varovane neglede na prodajno ceno.
Prodajalci si pridržijo pravico, da v roku osmih dni po-trdijo ali odklonijo ponudbe zdražiteljev.
Dražbeno skupilo je plačati najkasneje v enem mesecu po potrditvi dražbe v roke sodnega komisarja.
Dražbeni pogoji so na vpogled pri notarskem namestniku **dr. Josipu Krevlu v Ljubljani**, kot sodnem komisarju.
V Ljubljani, dne 9. oktobra 1920,
Dr. Josip Krevl,
not. nam. kot sodni komisar.

Dober zaslužek!
Več kolporterjev za razprodajo »Slovenca« in »Večernega lista« po Ljubljani za dobra mesta se sprejme. Vpraša se pri kolportážnem oddelku, Poljanski nasip št. 2, levo.

Pfaff šivalne stroje
za šivilje, krojače in čevljarje z večletno garancijo ter posamezne dele, igle, olje itd. za vsakovrstne šivalne stroje priporoča
IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Tovarna Barva vsakovrstno blago.
Kemično čisti obleke.
Svetloika ovratnike, zapest-nice in srajce.
Kočevje št. 39.
Novo mesto glavni trg
PODRUŽNICE
Maribor Gosposka ul. 38
Jos. Reich
Ljubljana, Poljanski nasip 4.
Podružnica: Selenburgova ul. 3.

Večja rodbina išče samostojno kuharico in boljso sobarico, obe z letnimi izpričevani. Kuharica ima plače K 300.—, sobarica K 200.— mesečno. Ponudbe naj se blagovoljno poslati na gospo Jelko Ružič, FUŽINE na HRVATSKEM.
Službo dobi izprašani
kurjač
vešč tudi elektroteh-nike. Vstop takoj. Po-nudbe pod »Dolenjsko« 4183 na upravo do 16. t. m.
Hiša
dvonadstropna, s šestimi stanovanji se prod. na Resljevi cesti. Več se poižve pri K. Soss, Mestni trg št. 19

Klišarna!

Jugoslovanske tiskarne

v Ljubljani

izdeluje vse vrste **klišejev** po slikah, perorisih, risbah, rokopisih in fotografijah za eno in večbarvni tisk. —: Klišee dobavlja za vsak tisk od preproste do najfinejše vrste.

Raster za časopise, revije in reprodukcije umetniških slik, eno- ali večbarvnih.

EDINO podjetje te vrste v Sloveniji!

Proda **enonadstropna vila** z zemljo in 111ščem v ljubljanski okolici. — Naslov pove uprava „Slovenca“ pod št. 3934.

Petrolejske vrče in zaboje kupujemo (zaboj z dvema vrčema) po 58 K.

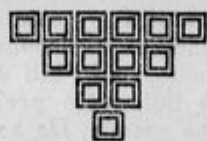
posamezne vrče po 22 K, franko postaja odpošiljatelja. **Hrovat & Komp., Ljubljana** (poleg realke).

Med, suhe gobe in ližol

kupuje po najvišjih dnevnih cenah Družba „Sade“, trgovina in industrija z deželnimi in gozdnimi pridelki v Ljubljani, Beethovnova ulica. — Prosi se za ponudbe.

Splitski cement

najboljše vrste ima v zalogi Obrtna centrala, Ljubljana, Pražakova ul. 3.

Gradbeno podjetje ing. Dukić in drug Ljubljana, Resljeva c. 9. se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, v lastnem domu **Miklošičeva** cesta št. 6 obrestuje hranilne vloge po čistih

3%

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem marca 1919 nad 40 milijonov kron vlog in nad 1 milijon enstotisoč kron rezervnih zakladov.

Posojila se dovoljujejo na osebni kredit (proti menici) na hipoteko in v tekočem računu.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.

Konfekcijska tovarna

družba z o. z.

Ljubljana, Dunajska cesta, Stožice.

Telefon 532. Osrednja pisarna: Aleksandrova cesta št. 3.

Največja jugoslovanska izdelovalnica moške, deške in otroške obleke. — Samo na debelo.

Mobilizacija bosih!

P. n. občinstvu uljudno javljam, da sem otvoril v svoji lastni hiši v Rožni dolini št. 150 pri Ljubljani trgovino z usnjem, čevlji in čevljarskimi potrebščinami na drobno in debelo. Istotako v trgovini Pred Igrščem št. 1. Blago prvovrstno, cene solidne, posrežba točna.

Se priporočam ter beležim z odličnim spoštovanjem

Avugust Škof.

Matija Skender

javni notar, 5227 Butler Street
Pittsburgh, Pa.
United States of Amerika.

Imenovanega javnega notarja v Ameriki, ki mu je predvsem do tega, da se našim ljudem ne godi krivica od nobene strani.

Skabotorm se zopet dobi!

proti srbečici, garjam, lišaju, kožn. izpuščajem

lekarne priznane in zdravniško priporočene

Dr. FLESCH-evo izvorno **SKABOTORM-MAZILLO**.

Ne maže, ne barva, brez duha. Dobiva se v vseh lekarnah.

Glavna zaloga za Ljubljano in okolico:

Rihard Sušnik »pri zlatem jelen« IV., Marijin trg.

Prvovrstni stroji za obdelavanje lesa polnojarmenike in orodje dobavlja

Ringer & Co., Maschinenenerzeugungs- und Handels-Ges. m. b. H.
Wien XV., Märzstrasse 4.

Topilni lonci iz grafita

od 2 do 150 kg vsebine, za vlivanje zlata, bakra in drugih kovin, prvovrstne znamke »patent J. FANTA«.

Glavno skladišče za kraljestvo SHS pri tvrdki:

SCHREIBER in FRIEDRICH

veletrgovina kovin in kovinastih izdelkov

ZAGREB, Vlaška ulica št. 22.

Stalno skladišče grafita za livarne, vseh vrst kovin in klesal, bakrenih cev, okov za zgradbe in pohištvo, orodja ter železn. in kovinar. blaga.

Obavijest!

Očitujemo ovime, da smo naše generalno zastupstvo i veliko skladište predali tt. B. Wolff-a naslednici Braća Fussmann, Zagreb, Ilica 31 za cijelo kraljevino SHS te se toga radi počevši od 1. oktobra 1920 sve naručbe mogu izvesti samo putem navedene tvrtke.

Ujedlyno preporučamo kroz ovu tvrtku naše najbolje poznatu tvorbu satova žepnih, zidnih, pendel i budilica.

Veleštovanjem

Braća Junghans d. d.

(Schramberg) Württemberg

1

Prva bečka ivornica

Pendel-satova Artur

Junghans, Ebensee

(Gornja Avstrija).

Obavijest!

Očitujem ovime, da sam moje od 1. oktobra o. g. imajuće generalno zastupstvo dio za cijelu kraljevino SHS današnjim danom predao tt. B. Wolff-a naslednici Braća Fussmann, Zagreb, Ilica 31.

Sve naručbe iz bečkog skladišta ili iz tvornice Ebensee, mogu se samu kroz navedenu tvrtku obavljati.

Za povjerenje izkazano mi po mojim cij. mušterijama u državi SHS najtoplije se zahvaljujem te molim, da isto i na moje naslednike prenijeti izvole.

Veleštovanjem

Moriz Meislitz

Wien (Beč) VII., Karl

Schweighofergasse 12.

Obavijest!

Stavljamo p. n. gg. urarima i draguljarima do znanja, da smo od najvećih i na svjetskom glasu stojećih tvornica satova Braća Junghans d. d. Schramberg (Württemberg) i Prve bečke tvornice pendelsatova Artur Junghans, Ebensee (Gornja Avstrija) dobili generalno zastupstvo sa skladištem na veliko, za cijelu kraljevino SHS.

Mi ćemo se vazda trsiti, da cij. naše mušterije najjeftinije i najbolje poslužimo te molimo uljudno, da nas sa cij. naručbama počastiti izvole, koje poradi velikog skladišta satova Junghans i to žepnih, zidnih, pendelsatova te satova za urede, tvornice, ateliere, stojećih i raznih budilica, uz tvorničke cijene najbrže izvesti možemo.

Preporučujemo se sa veleštovanjem

B. Wolff-a naslednici

Braća Fussmann

urari i draguljari

Zagreb, Ilica 31.

Telefon int. 7-19.

Usakovrstne napise

na steklo, zid, i. t. d. izvršuje

Fran Bricelj,

Ljubljana, Selenburgova ul. 6.

Kimel pravi **holandski** **Sever & Komp** **Ljubljana.** **Kupuje pa** **laneno in de-** **teljno seme** **ter suhe gobe**

Inženier Dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni

stavljeni inženier

Ljubljana,

Hilšerjeva ulica št. 7.

Specijalno stavbeno podjetje za betonske, železobetonske in vodne zgradbe.

Izrada vodnih sil.

GOSPODARSKA BANKA

V LJUBLJANI

posluje začasno v prostorih Zadrugne zveze, Dunajska c. 3011.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Čevlji

Peter Krina & Co

prodajajo se po znatno znižanih cenah. **Zaloga Ljubljana-Breg** na debelo in drobno. Izdelki z jamčeno izsmeja najboljšega usnja.